

Rendezni kell a műtrágyakérdést és a vízgazdálkodást

08–10. oldal

**Hangolódjunk a karácsonyi
ünnepekre – állítsunk
hazai élőfenyőt**

05. oldal

**Nyomot hagyott az idej
posztregisztrációs fajta-
kísérleteken is az aszály**

16–17. oldal

**PRRS-mentesítés:
látszik az alagút vége**

28–29. oldal

Házhoz visszük az agrárium híreit!

A NAKlap egyedi tartalommal bír, átlagosan 310 000 példánnyal, névre, címre szóló terjesztéssel, a legnagyobb országos lefedettségű, évente tíz alkalommal publikát időszakos kiadvány, amely az agrárium legfontosabb híreivel, kérdéseivel foglalkozik. A lapból az ágazatban dolgozó östermelők, kis-, közép- és nagyvállalkozók is hasznos információkhoz juthatnak.

NAKLAP

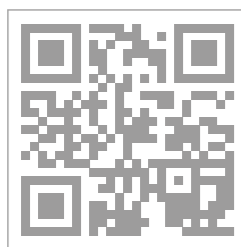
A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

ORSZÁGOS TERJESZTÉS

átlagosan 310 000
postaládában
hónapról hónapra

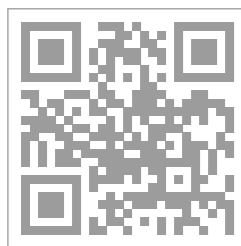
Az újság PDF formátumban
az agrárkamara honlapján
is elérhető:

www.nak.hu/sajto/naklap

Cikkeink és egyéb
érdekességek között
tallózzhatunk oldalunkon:

www.agrariumonline.hu

Hirdessen a NAKlapban, agrárkamara tagoknak 20% extra engedményt biztosítunk!

HIRDETÉSI INFORMÁCIÓ:

Tremmer Tamás

lapmenedzser

+36-20/5347-137

naklap@maraton.hu

NAKLAP | 2021. DECEMBER

03

Tartalomjegyzék

MOZAIK

- 04 Magyarország csokimikulás-nagyhatalomnak számít
Több mint 260 milliárd forint már a gazdálkodóknál
- 05 Hangolódjunk a karácsonyi ünnepekre – állítsunk hazai élőfenyőt
- 06 Idén is keresi az év szaktanácsadóját a kamara
MOL-NAK aktuális hírek

INTERJÚ

- 08 Rendezni kell a műtrágyakérdést és a vízgazdálkodást

ERDÉSZET

- 12 Kimagasló érdeklődés a kamara erdészeti fórumoroztatán

ÉLELMISZERIPAR

- 14 Innovációs csomagolási megoldások az élelmiszeriparban
Váltakoznak a címkézési előírások

NÖVÉNYTERMESZTÉS

- 16 Nyomot hagyott az ideji posztregisztrációs fajtakisérleteken is az aszály
- 20 A baktériumos talajoltási technológia ismét bizonyított

INPUT

- 18 Műtrágyapiac: közös fellépés a gazdák érdekében

KERTÉSZET

- 22 Növekvő paprika-, csökkenő paradicsom- és uborka-termőterületek
a növényházi zöldségtermesztésben
- 23 Kihívásokkal teli, mégis sikeres év az ipari paradicsom-termelésben

SZOLGÁLTATÁS

- 24 Idén is több tíz milliárdos kárt előzött meg a jégkármentesítő rendszer

TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS

- 26 Kihirdették az új időszaki uniós KAP rendeleteket
- 27 A beruházási pályázatok megvalósítási időszaka

ÁLLATTARTÁS

- 28 PRRS-mentesítés: látszik az alagút vége

HALÁSZAT

- 30 Mi kerül a karácsonyi halászlébe? Tápláló és egészséges a magyar hal

Biztosítani kell a gazdák műtrágyaellátását

Nem fordulhat elő olyan helyzet Magyarországon, hogy a műtrágyaellátás megtorpanjon, mert ha mégis, az beláthatatlan következményekkel járna mind a gazdálkodókra, mind az agráriumra, mind pedig a fogyasztókra nézve. Nemzeti érdek tehát az ellátás zavartalansága, ám úgy tűnik, mégis vannak érdekcsoportok, amelyek a gátlástalan pénzügyi haszonszerzést előbbre valóknak tartják.

A műtrágyaárak drasztikus emelkedésének számos összetevője van a világpiacon folyamatoktól a gázár nemzetközi emelkedéséig, de az itthoni gazdáknak ezen felül még „hazai” nehézségekkel is szembesülniük kell. A műtrágyakartell kíméletlenül befészkelte magát a piaci folyamatokba, machinációinak köszönhetően áremelkedést gerjesztett, éveken át jogsértően akadályozta az árversenyt és az importot. Az agrártárca számításai szerint a kartellezés akár 36 milliárd forint kárt is okozhatott a magyar gazdáknak. A jó hír, hogy a dolog nem maradt büntetlenül: a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) vizsgálata nemrég megállapította a teljes hazai műtrágyapiacot érintő kartellezést, és 14,1 milliárd forintos bírságot szabott ki a kartellezőkre, kiemelten a Nitrogénművek Zrt.-re és vállalatcsoportjára. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magosz üdvözli a GVH döntését, és további lépéseket vár a gazdák védelme érdekében, hiszen ezzel az ügyet nem tekinthetjük lezártak. Bige László, a Nitrogénművek Zrt. tulajdonosa sakkban tartotta a gazdákat: például azzal fenyegette meg őket, hogy idén csak egy napig tervezik kiszolgálni a magyar vevőket, onnantól fogva májusig minden árut külföldre kötnék le. Most úgy tűnik, az Agrárminisztérium, a Magosz és a NAK összefogása és szervezeteink nyomásgyakorlása elérte célját, Bige László visszakoyni látszik. Ugyanakkor a kartellezésért büntetett műtrágyakirály a tisztességtelenül szerzett profijtával az ellenzékét készüli kitérni a baloldali megerősítéséért. „Annyi pénzt adok Márki-Zay Péternek, amennyit kér” – nyilatkozta a napokban. Csakhogy ez a pénz, a szerzett milliárdok, amellyel saját piaci hatalmát kívánja bebetonozni a baloldali politikusok lekenyerezésével, a gazdák és az élelmiszerárakban a pluszköltségeket megfizető fogyasztók, a jóhiszemű emberek pénzéből származnak. Gyakorló gazdálkodóként kikérem magamnak, hogy a tőlem és gazdatársaimtól ellopott pénzből finanszírozzák egy olyan ember miniszterelnök-jelölti kampányát, aki hódmezővásárhelyi polgármesterként a földadók bevezetésével üzent a magyar vidéknek! A műtrágya-spekulációknak, a gazdák kijátszásának pedig véget kell vetni egyszer s mindenkorra!

Györfly Balázs,

a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke

NAKLAP, A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

IX. évfolyam, 12. szám

Alapító: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Györfly Balázs elnök

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.

Zöld szám: +36 80 900 365 E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu

Portál: www.nak.hu Kiadó: Szuperinfó Magyarország Média Kiadó Kft.

Felelős kiadó: dr. Kovács Jullánna ügyvezető igazgató

Tartalomfejlesztési igazgató: Forgács Bernadett Főszerkesztő: Dénes Zoltán

Lapmenedzser: Tremmer Tamás +36 20 534 7137

Fotók: NAK, Agrárminisztérium, Mediaworks, shutterstock.com

Szerkesztőség és hirdetésfelvétel: 8200 Veszprém, Házgyári út 12.

E-mail: naklap@maraton.hu ISSN 2064-308X

A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért

a kiadó felelősséget nem vállal.

A Szuperinfó Magyarország Média Kiadó Kft. politikai hirdetéseket nem fogad be.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Magyarország csokimikulás-nagyhatalomnak számít

Tavaly a koronavírus-járvány negyedik negyedévi hulláma ellenére sem csökkent a hazai csokoládéfigura-vásárlás; a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara körképe szerint idén is azonos vagy növekvő kereslet várható. Évente több millió, hivatalos nevén „üreges formacsokoládé figurát” értékesítenek Magyarországon.

A Magyar Édességgyártók Szövetségének kimutatása szerint közel 250 vállalkozás foglalkozik édességgyártással, az üreges formacsokoládé gyártók közül pedig a legnagyobb a Nestlé. A multinacionális vállalat diós-györi gyárában előállított csokifigurákat 20 országba exportálják, évi 4000 tonna mennyiségben, amely mintegy 120 millió figurát jelent.

A Nestlé a hazai piac közel 80%-át látja el, a többi termék kisebb üzemek kibocsátásának eredménye. Tapasztalatok szerint mind a multinacionális, mind pedig a hazai gyártók egyaránt megtalálják számításukat a szezonális édességek piacán, még a kisebb

gyártók is jelentős tételeket tudnak értékesíteni ilyenkor.

Mint szinte minden területen, itt is jelentős a gyártáshoz felhasznált alapanyagoknál tapasztalható áremelkedés, amely a klimatikus viszonyokra visszavezethető terméskiesés és a megnövekedett kereslet együttes hatása. Az átlagot meghaladó mértékben növekedtek a papír alapú csomagolóanyagok árai is az utóbbi hat hónapban.

Megfigyelhető a vásárlói szokások változása is, amely egyrészt a magasabb minőségű termékek, valamint a funkcionális élelmiszerek iránti kereslet élénkülésében fejeződik ki.

Az édesipari termékeknek is teret nyert a cukormentes termékek iránti fokozott igény. Az adventi időszakhoz köthető üreges mikulásfigura fogyasztói népszerűsége azonban töretlen, ebből a termékből a gyártók közel 8 millió darabot értékesítenek a hazai piacon.

A mikulások iránti kereslet a hagyományos étcsokoládé/tejszokoládé megosztást követi. Kisebb mennyiségben készülnek például az üregükben cukorkával töltött vagy kétrétegű,

kétízű mikulások. A mikulások esetében azonban nincs olyan gazdag kínálat, mint a szaloncukroknál, de ez a termékek jellegéből és elkészítési módjából is adódik.

Az elmúlt év híres terméke volt a nemzetközi sajtóban is megjelent „maszkos mikulás”, a lajosmizsei Rimóczi László cukrászmester innovációja, amely elnyerte a Magyar Édességgyártók Szövetségének innovációs díját is.

• NAK

Több mint 260 milliárd forint már a gazdálkodóknál

Az előlegfizetési időszak csaknem másfél hónapja alatt a Magyar Államkincstár mintegy 262 milliárd forint közvetlen és vidékfejlesztési támogatást fizetett ki a termelőknek, ezen felül pedig az átmeneti nemzeti támogatások folyósítása is megkezdődött – közölte Nagy István agrárminiszter.

A tárcavezető arra hívta fel a figyelmet, hogy az idén a gazdálkodók 166 ezer egységes kérelmet nyújtottak be az ötmillió hektár mezőgazdasági területre. Az előleg mértéke a közvetlen támogatásoknál a jogcímelek becsült fajlagos összegét érintően maximum 70 százalék, a területalapú

vidékfejlesztési támogatásoknál – mint például az agrár-környezetgazdálkodási intézkedés vagy az ökológiai gazdálkodásra történő átállás támogatása – maximum 85 százalék lehetett. A miniszter kiemelte, a 2021. október 18-ától december 1-jéig tartó előlegfizetési időszakban

a közvetlen támogatások keretében a területalapú támogatásra 157 milliárd, a zöldítésre pedig 46 milliárd forintot fizettek ki. Ezen felül a termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatására 16 milliárd, az anyajuh tartásra 4,5 milliárd, míg a hizottbika-igénylések után 0,8 milliárd forint utalása történt meg. A kisgazdaságok egyszerűsített támogatása kapcsán 2,2 milliárd forint, a fiatal gazdák területalapú plusztámogatására 0,6 milliárd forint, az intenzív és az extenzív gyümölcsültetvények után pedig 1,4, illetve 2,1 milliárd forint kifizetése valósult meg – tette hozzá. A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett agrár-környezetgazdálkodási program keretében 26 milliárd, az ökológiai gazdál-

kodáshoz kapcsolódóan 6,3 milliárd forint kifizetésére került sor.

Nagy István kitért arra is, hogy a fentiekben túl a 100%-ban nemzeti költségvetésből finanszírozott átmeneti nemzeti támogatások keretében is jelentős összegek folyósítása valósult meg. Október 18-ától a hizottbikák után 1,9 milliárd, a tejhasznú tehének után 9,7 milliárd és az extenzív szarvasmarhák után 1,6 milliárd forint kifizetése történt meg. Az utalások ezzel nem fejeződtek be, várhatóan idén még további 40 milliárd forint folyósítására kerül sor és a legtöbb termelő már jövő év március végéig megkapja a számára megítélt támogatást.

• AM

Hangolódjunk a karácsonyi ünnepekre – állítsunk hazai élőfenyőt

Bizonyára a közelgő napokban sokunkban felmerül a kérdés a karácsonyi ünnepekre hangolódva, hogy állítsunk-e karácsonyfát. Ha egyszerűen szeretnénk válaszolni, akkor azt mondjuk, hogy természetesen igen. A következő kérdés az lehet, hogy miért igen. A válasz csak egy picivel hosszabb, azért, mert nincs karácsony fenyő nélkül.

Emberemlékezet óta állítunk fát karácsonykor, amelynek szokása generációról generációra adódik át, és biztosan állíthatjuk, hogy ezen szokás soha nem megy ki a „divatból”. Talán azon is érdemes elgondolkozunk, hogy karácsonykor miért éppen fenyőfát állítunk. Sokféle válasz megfogalmazódhat, de valószínűleg a következő válasz tűnik a legjobbnak. A fenyőt mint növény fajt jellemzően örökzöld növénynek alkotják. A zöld növény életet jelent az ember számára, az örökzöld pedig az örök élet szimbólumát jelöli. A mérsékelt égövünkön az örökzöld növények, amelyek télen is megőrzik leveleiket és zöld színüket, már ősidők óta az élet és a túlélés szimbólumai voltak. Így valószínűsíthető, hogy Jézus születését és feltámadását is kapcsolatba hozzák velük.

E rövid bevezető után íme néhány gondolat a hazai fenyőtermesztés legfontosabb tudnivalóiról. A karácsonyfáknak szánt fenyőket nem a természetes erdőkből vágják ki, hanem ültetvényeken nevelik, azaz a karácsonyfa-nevelés ugyanolyan jellegű mezőgazdasági tevékenység, mint pl. a paradicsom vagy burgonya termesztése, azzal a különbséggel, hogy a termésünk betakarítására több évet is kell várni. Ehhez pedig tudatos tervezés, türelem és néha talán a jövőbe látás képessége is szükséges.

A karácsonyfa-termesztés Magyarországon döntően három megyében, Zala, Somogy és Vas megye néhány településén zajlik. Jellemzően ezen megyékben alakult ki az üzemszerű termesztésük, mert a fenyő számára itt biztosítottak a környezeti feltételek. A Nyugat-Dunántúl e területein rendelkezésre állnak a kötött, de savanyú talajok, amelyet a fenyők igényelnek, a nagyobb természetes csapadékmennyiség és főként a magasabb páratartalom mind hoz-

új csemeték kerülnek. Így egyfajta körforgás valósul meg, amely lehetővé teszi, hogy minden évben legyen kivágásra alkalmas fenyőfa. A legkelendőbbek a lucfenyők, amelyek kevésbé tartósak, de cserében a legjobb illatúak, az ezüstfenyők, amelyek gyönyörű kék színűek és a nordmann fenyők, amelyek tűlevelei nem hullanak, így nagyon tartósak.

A vágott fenyőket tehát direkt erre a célra telepítik, ráadásul kivágásukig is több éven át termelik és

záróulnak ahhoz, ami a fenyők minőségi termesztéséhez elengedhetetlen.

Az értékesítésig nagyjából 5–10 évet kell várni, fajtától és mérettől függően. A legkelendőbbek az 1–3 méter magas fenyők. A kivágott fák helyére minden évben

frissítik számunkra a levegőt, vagyis az élet alapját, oxigént állítanak elő. Ugyanez nem mondható el a műanyag műfenyőről, ami szinte csak káros anyag előállításával állítódik elő. Azonban, ha továbbgondoljuk, olyan ez, mintha művirágot adnánk át ajándékba vagy tennénk

az ünnepi asztalra. Ma már az élőfenyőnek az ünnepek utáni elszállítása és feldolgozása is, azaz a teljes körforgás megoldott: összegyűjtést követően égetésük során villamos energiát termelnek számunkra, illetve egy részükből fenyőmulcs keletkezik, így tovább díszítik a környezetünket.

A „legzöldebb és legkörnyezetbarátabb” megoldásnak ma egyértelműen az élő fenyőt nevezzük. A gyökeres, földlabdás karácsonyfa feldíszítése és lakásban tartása az élő növény szempontjából kockázatos választás is lehet. Amennyiben földlabdás fa vásárlása mellett döntünk, gondoljuk át, hogy tudunk-e egy ún. hőtámenetet biztosítani a növényünk számára (hidegről teraszra, onnan a lakásba és vissza ugyanígy), mert ezzel elkerülhetjük a hőszököt, amely negatívan hathat a növény életére.

Azt is figyelembe kell vennünk, hogy örökzöld tűlevelei lévén folyamatosan párologtat, így, ha a földlabdája kiszárad, ahonnan a vizet nem tudja pótolni, akkor elpusztul, így a későbbi célját nem tudja betölteni. Illetve azt sem árt tudni, hogy sokszor a kis fák igen nagy fenyőkké terebélyesednek, így a kertünk méreteivel és befogadóképességével is fontos tisztában lennünk.

Bármelyik élőfenyő-megoldást is választjuk, lehetőleg minél közelebbi helyről, Magyarországról származó fa vásárlása mellett döntésünk, amivel a helyi termelőket, családokat és gazdaságokat támogatjuk!

Innen is kívánunk minden tisztelt gazdálkodónak, olvasónak boldog karácsonyt, szép magyar fenyőfát, pihenést és erőt a következő, új évre.

• KOMMA LÁSZLÓ/NAK

Idén is keresi az év szaktanácsadóját a kamara

Az Agrárminisztérium a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával közösen harmadik alkalommal hirdette meg az Év Szaktanácsadó Díjat.

Az év szaktanácsadója díj célja azon szaktanácsadó elismerése, aki kiemelkedő módon, a mezőgazdasági termelők érdekeit legjobban szolgálva, nekik friss tudást átadva végzi munkáját.

A díjra a Szaktanácsadói Névjegyzékben aktív státuszban nyilvántartott szaktanácsadók jelölhetők 2021. december 15-ig.

A díj elnyerésére a szaktanácsadót jelölheti más szaktanácsadó, a szaktanácsadó önmaga, szakta-

nácsadó szervezet és az agrár-élelmiszergazdaságban és vidékfejlesztésben érintett természetes személy, vállalkozás, szervezet vagy intézmény.

A jelölést elektronikus formában kell megküldeni a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának, azevszak-tanacsadoja@nak.hu e-mail címre. A felhívás és a jelölési feltételek elérhetők a NAK weboldalán (www.nak.hu).

• VARGA ZSUZSANNA/NAK

2021-BEN IS KERESSÜK AZ ÉV SZAKTANÁCSADÓJÁT!

A díjra minden, a szaktanácsadói névjegyzékben aktív státuszban nyilvántartott szaktanácsadó jelölhető.

A jelölés beérkezésének határideje: **2021.12.15.**

MOL-NAK aktuális hírek

MOL-NAK Kártyás tagjaink figyelmébe ajánljuk a következő fontos információkat.

Egyes MOL-NAK Prepaid és Partnerkártya kedvezmények felfüggesztése

Az ESZ-95-ös benzin és a 2710 20 11 KN-kódú dízelgázolaj hatósági árazása miatt a MOL 2021. 11. 15-ei hatállyal három hónapra felfüggesztette a MOL-NAK Gold Hungary Prepaid és a MOL-NAK Partner Kártyák esetében az említett két üzemanyagtípus vonatko-

zásában a töltőállomási árból adott kedvezmény alkalmazását. Tagjaink ezen időszak alatt a mindenkori kiskereskedelmi, maximum bruttó 480 Ft/liter áron vásárolhatják meg ezeket az üzemanyagokat.

A MOL-NAK Gold Hungary/Europe Kártyákat a kedvezményadás felfüggesztése nem érinti, ezen kártyák esetén a kedvezőbb ár garanciájának megfelelően mindig a kedvezőbb – jelen esetben a töltőállomási (max. br. 480 Ft/liter) – értéken történik az üzemanyag számlázása.

A MOL-NAK kártya további kedvezményei továbbra is igénybe vehetők.

Az EVO Plus üzemanyagokra vonatkozó, Partner-kártyásokat érintő kedvezmény továbbra is él, tehát 12 Ft/l kedvezménnyel lehet EVO 100 Benzin Plus és EVO Diesel Plus üzemanyagokat tankolni a MOL kútjain.

Nemsokára megújul a MOL hűségprogramja

MOL-NAK Partnerkártyás tagjainkat érinti, hogy a MOL 2022 januárjában megújult hűségprogrammal jelentkezik. A jelenlegi Multipont program 2022. január 9-ig működik, ami azt jelenti, hogy pont-

gyűjtésre és beváltásra csak eddig az időpontig lesz majd lehetőség. A jelenlegi hűségprogramban gyűjtött pontokat érdemes beváltani, mert a MOL nyereményjátékában most okoseszközöket lehet nyerni. Az aktuális változásokról, illetve az új hűségprogrammal kapcsolatos tudnivalókról a MOL a kártyatulajdonosokat is folyamatosan tájékoztatja.

FONTOS! Új Multipont-regisztrációra, és vásárlói adatok módosítására is csak december 12. éjfélig van lehetőség.

További információkért keresse a MOL ügyfélszolgálatát az ügyfélszolgálat@mol.hu e-mail címen!

A MOL-NAK Kártyák kapcsán a legfrissebb információkért látogasson el a <https://www.nak.hu/szolgalattasok/molnakkartya> oldalra.

NAK TAGOK figyelmébe!

Felfüggesztésre került a MOL-NAK Prepaid és Partner Kártya kedvezmény!*

*a hatósági áras ESZ-95-ös benzin és a 2710 20 11 KN-kódú dízelgázolaj vonatkozásában.

Köszönjük a generátorkezelők kitartó és áldozatos munkáját!

ORSZÁGOS
JÉGKÁRMÉRSÉKLŐ
RENDSZER

Megye	Megyei legjobb kezelő	Település
Bács-Kiskun	Farkas László	Kunadacs
Baranya	Vass Sándor	Zaláta
Békés	Szilágyi István	Kunágota
Borsod-Abaúj-Zemplén	Hornyak Sándorné	Szentistvánbaksa
Csongrád	Zámbó József	Forráskút
Fejér	Herseczki György	Seregélyes
Győr-Moson-Sopron	Nagy Zoltán	Táp
Hajdú-Bihar	Kovácsné Garai Hajnalka	Kaba
Heves	Nyúl Józsefné	Tarnaörs
Jász-Nagykun-Szolnok	Nagy József	Tiszaderzs
Komárom-Esztergom	Szuri Ferenc	Nagyigmánd
Nógrád	Hegyaljai László	Nagylóc
Pest	Krecsák Attila	Ceglédbercel
Somogy	Biró Ferenc	Órtilos
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Tóth Tibor	Ramocsaháza
Tolna	Rácz Vincéné	Koppányszántó
Vas	Németh Gyula	Szentgotthárd - Farkasfa
Veszprém	Kurali Zsolt	Bakonypölöske
Zala	Kiricsi Tibor	Szentgyörgyvölgy

A 219 automata generátor mellett 767 manuális generátor üzemel az országban. A generátorok kezelése meglehetősen nagy felelősség, a jégkárok elleni védelmet csak a kezelőkkel együtt lehet véghez vinni. Idén is versenyt hirdettük számukra, különböző paraméterek alapján kiválasztottuk az egyes megyék idej legjobb kezelőit.

Közülük a legjobb eredményt a Vas megyei Németh Gyula érte el, aki 91 esztendősen utasította maga mögé a többi generátorkezelőt.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Rendezni kell a műtrágyakérdést és a vízgazdálkodást

Az agrár- és élelmiszeripar elmúlt évéről, az új kihívásokról és a jövő évi várakozásokról is kérdeztük évzáró interjúnkban Gyórfy Balázst, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökét és Jakab Istvánt, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének elnökét, az Országgyűlés alelnökét.

– Szinte már elhittük, hogy túl vagyunk rajta, ám a koronavírus hatásai egyre nagyobb és kiterjedtebb hullámokat vetnek, ami már az agrárgazdaság több szegmensében is érezhető. Meglátásuk szerint hogyan vészelte át eddig a járványhelyzetet az ágazat és milyen főbb gondokat okozhat még az agrár- és élelmiszeriparban?

Jakab István: A vírus helyzet újabb hulláma söpör végig a világon, de a gazdáknak ezúttal sincs home office, hiszen az állatokat el kell látni, ahogy az őszi munkákat is el kellett végezni és a gépek téliesítése sem távirányítással történik. Azok a problémák, amelyek a járvány első időszakát jellemezték – tehát a beszállítói láncok leállása, a határok lezárása vagy a pánikvásárlás – a negyedik hullámban már egyáltalán nem tapasztalhatóak, köszönhetően a hatékony kormányzati intézkedéseknek és annak, hogy az emberek egyértelmű üzenetet kaptak tőlünk arról, hogy a magyar mezőgazdaság működik és lesz elegendő élelmiszer. A hazai agrárium a rendkívüli körülmények között is jól vizsgázott, de sajnos volt olyan ágazat, amely a vendéglátóipar leállása miatt jelentős veszteségeket volt kénytelen elkönyvelni. Ilyen például a vízszárnnyas-ágazat, amely a felfelvépiac leállása után most a madárinfluenzával is kénytelen megküzdzeni.

Gyórfy Balázs: Valóban, a legnagyobb negatív hatással bíró folyamatok az első hullám időszakában érték a hazai mező- és élelmiszer- gazdaság, valamint az élelmiszer

kis- és nagykereskedelem szereplőit. Viszont amellet, hogy a vállalkozások döntő része vesztese a járványnak, akadtak olyan egyéni megoldások, ahol a szereplők megtalálták azokat az alkalmazkodási lehetőségeket, amelyeket a végzett szolgáltatásai, előállított termékei körében sikeresen ki tudtak használni és ezzel át tudták vészelni a kialakult helyzetet. Viszont vannak olyan vállalkozások, amelyek alapanyag-beszerzései, termékei és értékesítési csatornáit tekintetében egyértelműen „vert” helyzetbe kerültek és esetükben a multiplikat hatásos kialakulására is nagy esély volt. Ezek az export és a HORECA értékesítésre termelő vállalkozások. Az ital- és általános élelmiszer-nagykereskedelem szereplői a HORECA szektor és a kőzetkeztetés korlátozásai miatt igen komoly forgalomcsökkenést realizáltak. Ez olyan speciálisabb területeken érződik erőteljesen, mint a kecske-tej-termékek vagy a kifejezetten éttermi fogyasztásra szánt boroké, illetve a kínai textilipari gyárak leállása miatt a gyapjúé. Általánosságban elmondható, hogy az agrárszektorban nem annyira maga a járvány, hanem sokkal inkább az általa keltett bizonytalanság és a piaci kilengések okoznak gondot. A veszélyhelyzet folyamatos monitoringja világított rá, hogy egészen eltérő hatásokkal szembesülnek az egyes termékpálya-szereplők a gazdálkodási méret, az előállított termékek feldolgozottsági foka, a megcélzott piac és disztribúciós csatorna, valamint a végzett tevékenység tekintetében a fogyasztói

magatartás változása, a bevezetett kormányzati intézkedések, valamint a globális kereskedelem korlátozásai alapján. A járvány negyedik hullámában közelítünk a 2 éve tartó folyamatos veszélyhelyzeti működéshez, amely hatásai tekintetében egy szűkülő, de folyamatosan fennálló nehezező tényezőként gyengíti a piaci szereplők stabilitását.

– Maradva a járványnál, a sertés-pestis és a madárinfluenza is a nyakunkon. Milyen helyzetben van az állattartás, mik lehetnek a kitérés pontok?

Gy. B.: Az állattartó ágazatok, különösen a sertésenyésztés példátlanul nehéz helyzetben vannak, amelyet a takarmányár-robbanás mellett az említett járványos állatbetegségek és az azokkal is összefüggő világgazdasági anomáliák okoznak. Növekvő likviditási gondok és a jövőt illető bizonytalanság tapasztalható a piac és a kereslet-kínálat egyensúlytalanságai, az önköltség alatti alacsony értékesítési ár, az előreláthatóan is tartósan magas takarmányárak, a madárinfluenza és a vaddisznó-állományban továbbra is jelen lévő ASP, továbbá az extrém módon megemelkedett építési és beruházási költségek és az emiatt „elértéktelenedő” beruházási támogatások miatt.

J. I.: A NAK és a Magosz – a partnerszervezeteikkel együtt – több fórumon is jelezte a kormányzat felé, hogy az állattenyésztés és különösen a sertéságazat segítségére szorul, a problémák felvetése mellett konkrét javaslatokat is

megfogalmazva. Ez nemcsak magyar probléma, hanem valamennyi uniós sertéstartót érinti. Annak ellenére, hogy az Agrárminisztérium minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja az állattartókat, Brüsszel még csak napirendre sem hajlandó venni a kérdést, sőt, a hazai támogatások kifizetéséhez sem ad szabad kezét. Már most látszik, hogy a sertéságazatban a nehézségek nem oldódnak meg gyorsan és áldozatok nélkül. Jelenleg a leghatékonyabb hazai sertéstartók is önköltség alatt kénytelenek értékesíteni, amit már nem bír el az ágazat. A fogyasztói árak persze nem csökkennek, ami azt mutatja, hogy egyes kereskedők most is extraprofitra tesznek szert – még azon az áron is, hogy ezzel kivéreztetik a termelőket.

– Talán csendesebb vizekre utazunk, ha áttérünk a növénytermesztésre, noha a műtrágyapiac felbolydulása e területen is még fejtörést okozhat. Véleményük szerint lesz elegendő és elérhető árú műtrágya?

Gy. B.: Az tagadhatatlan, hogy az elmúlt időszakban a világ műtrágyapiacán jelentős áremelkedés volt tapasztalható. Ennek egyik okozója a nitrogéntartalmú műtrágyák előállításához nélkülözhetetlen és a költségek legnagyobb részét adó földgáz árának drágulása. Emellett a forint alacsonyabb árfolyama és a nemzetközi szállításoknak a koronavírus-járvány kapcsán helyenként és időnként fellépő akadályai is az áremelkedés irányába hatottak és hatnak. Ez azonban nem indokolna olyan mértékű növekedést, mint ami a magyar piacon végbement. A GVH vizsgálata szerint több hazai szereplő – köztük kiemelten a Nitrogénművek Zrt. és vállalatcsoportja – éveken át jogosan akadályozta az árszerenyt, valamint az importot. Korábban egy gazdálkodónak hektáronként 80 ezer forintjába került a műtrágya,

jelenleg 250 ezerbe. Több tízezer magyar gazdának és fogyasztóknak millióinak okozott felbecsülhetetlen károkat a műtrágyapiaci kártelvezés. A mezőgazdaságban a műtrágyák árának emelkedése jelentősen növeli a költségeket, ami a növénytermesztésben, élelmiszeriparban is lecsapódik. A jelentős áremelkedés miatt sokan nem tudják majd elérni a kívánt termésszintet, ez további élelmiszer-drágulást vetít előre.

Mindennek tudatában felettébb felháborító az a magatartás és cinikuság, ahogy a Bige Csoport évenként át nyereszkesedés céljából sorokba szorította a magyar gazdálkodókat és saját partnereit. Ráadásul a Nitrogénművek Zrt. tulajdonosa fenyegetésnek beilló nyilatkozatot tett a gazdák irányába, miszerint idén csak egy napig tervezik kiszolgálni a magyar vevőket, onnantól fogva májusig minden árut külföldre kötnék le. Vagyis aki azon a napon nem tud műtrágyát lekötni náluk, az jövő májusig nem is vásárolhat a monopóliumhelyzetben lévő cégtől. A Magosz és a NAK egyetért az Agrárminisztérium álláspontjával, hogy a gazdálkodók érdekében minden lehetséges eszközt be kell vetni, biztosítani kell a hazai műtrágyaellátás biztonságát.

J. I.: Teljesen egyetértek Gyórfy Balázssal, megengedhetetlennek tartjuk a gazdákon való nyereszkesedést! Nem kétséges: a műtrágyakirály által megszerzett milliárdok a gazdák és a fogyasztók pénzéből származnak. Számszerűsítve: a 7 éven át tartó kártelvezés legalább 36 milliárd forint kárt okozott csak a magyar gazdáknak, és még nem is beszéltünk a többek között emiatt is elszálló élelmiszerárakról. De Bige László ahelyett, hogy visszavett volna a nyereszkesedő magatartásából, novemberi bejelentésével tovább tüzelte az egyébként is forró piacot: azzal a kijelentésével, miszerint idén csak egy napig tervezik kiszolgálni a magyar vevőket, nyílt fenyegetést fogalmazott meg a gazdák irányába. Utólag ezt cinikusan már csak „Black Friday” akcióként minősítette, de érdekes módon az adott időszakban – a bejelentésének köszönhetően – jelentősen emelkedett a műtrágyaár, úgy, hogy a gázárak ezzel egyidejűleg csök-

kentek! Minden politikai nézetkülönbség ellenére egy dolgot neki is pontosantudni kell: a tavaszi fejtrágyázás jelenleg csak részben biztosított, ami komoly hozamkiesést okozhat a gazdáknak, és ez idővel az élelmiszerárakban is megjelenik majd.

– A betakarítási időny lényegében lezárult az interjú november közepi elkészítésekör, hogyan értékel az elért eredményeket? Hogy állnak a gazdálkodók az őszi vetéssel?

J. I.: Az idei eredményeket jelentősen befolyásolta a kritikus időszakban jelentkező aszály, ami komoly terméskiesést okozott főként a kukoricánál és a napraforgónál. Az egyik legszembetűnőbb tapasztalata az az ide, rendkívül aszályos évnek, hogy jelentős hozamtöbbletet jelenthet, ha egy területet öntöznek. Öntözés nélkül a növénytermesztés jövedelmezősége radikálisan elmarad az öntözött területekhez képest, azt pedig már külön nem is kell hangsúlyozni, hogy vízpótlás nélkül ma már nincs kertészet, nincs vetőmagtermesz-

tés és nincs csemege- vagy hibridkukorica termesztés sem.

Gy. B.: Betakarítás szempontjából az egyik legfontosabb az 1 millió hektáron vetett kukorica, amelyből 6 millió tonnát takarítottak be. A 6 tonna/hektáros hozam az elmúlt öt év átlagánál 26%-kal kevesebb, a betakarított mennyiség 65–70%-a az elmúlt évek termésének, de a hazai igények kielégítésére elegendő. A napraforgó 2,6 tonna/hektáros hozama 5–10%-kal gyengébb a tavalyi értékhez és az elmúlt öt év

árpát idén 261 ezer hektáron vetettek, amely a tavalyi értékénél közel 10%-kal, az elmúlt öt év átlagánál pedig 18%-kal magasabb. A nehézségek ellenére az idei betakarítási és vetési munkák sikeresek, az ország ellátása biztosított a 2022. évi termés megérkezéséig.

– A termelők, függetlenül attól, hogy gyümölcs-termelők, állattartók vagy gabonatermesztők, leggyakrabban a kiszámíthatatlan piacra panaszkodnak, van úgy, hogy költségeiket sem fedezi az árújukért felajánlott ár. Egy pozitív példa már volt idén a kiskereskedelemben, várható, hogy e téren lesznek még fejlemények?

Gy. B.: Az ALDI volt az első, amely vállalta, hogy kifutó rendszerben, idén ősztől állandó friss húskészítményeit kizárólag magyar beszállítóktól szerzi be, majd tovább bővítette magyar beszerzésű termékei körét: az áruházlánc az alapvető tejtermékeket magyar beszállítóktól vásárolja, amelyek kizárólag kiváló minőségű magyar tejet dolgoznak fel. Az alapvető tejtermékekhez 2021 decemberétől magyar tejet feldolgozó magyar beszállítóktól 65 árucikket szerez be a lánc. A konvencionális tej, trappista sajt, tejföl, kefir, natúr joghurt, rögzös túró, túró rudi magyar tejből, hazai feldolgozóknál készült. Mennyiségekben kifejezve ez összesen 40 millió liter tejet, közel 1000 tonna rögzös túrot, 2800 tonna trappista sajtot, mintegy 10 millió darab tejfölt, közel 7 millió darab kefir és 3,5 millió darab natúr joghurtot jelent. Ezen felül a jövő év elejétől pedig a lánc üzleteiben kapható valamennyi tojás is csak magyar forrásból érkezik majd, ez azt jelenti, hogy minden típusú és kiserelésű tojást, még a biotojást is magyar forrásból szerez be a német lánc. Ez évi közel 90 millió magyar tojást jelent.

Külön öröm, hogy a LIDL is feliratkozott azon kereskedelmi láncok listájára, amelyek állandó kínálatában szereplő baromfi és sertés friss húsok kizárólag magyar beszállítóktól érkeznek. Ez azért is öröndes, mert a prémium minőséget képviselő termékek is hazai forrásból származnak majd, tovább örögbítve a hazai húsipar hírnevét.

Folytatás a 10. oldalon.

Folytatás a 9. oldalról.

– **Fagy, aszály, belvíz, nagyjából mindhárommal találkozhatnak rendre a magyar gazdák. A Magosz egyik fő célja volt az öntözés kiterjesztése és az agrárkárak csökkentése, lehetőleg egy kiterjesztett kárenyhítési rendszer bevezetésével. Milyen előrelépésekről lehet beszámolni e téren?**

J. I.: Annak ellenére, hogy 3 baltonnnyival több vizet engedünk ki az országból, mint amennyi befolyik hozzánk, évente mégis több tízmilliárd forintnyi kár keletkezik a mezőgazdaságban csak a vízhiány miatt. Az is jól ismert, hogy termőföldjeinknek csupán 1,5 százalékat öntözzük (jóval elmaradva az uniós átlaghoz képest), vízkészleteink kihasználtsága pedig alig 1/3-a annak, ami egyébként rendelkezésünkre állna. Tény, hogy az elmúlt időszakban fontos könnyítések történtek pl. a kutak engedélyezésében vagy a vízdíjak csökkentése terén, és komoly eredmények tartoma Civaqua-projektet vagy a Keleti-főcsatorna kotrását, de a Homokhátság vízpótlása terén is jelentős fejlesztések következnek. A Nyírség vízpótlása projekt esetében a tanulmányterv már elkészült és a kiviteli terv kidolgozása is megkezdődött, ez a beruházás egyébként a teljes régió felszíni vízből történő ellátását megoldhatja. Az öntözött területek megduplázásához azonban további érdemi lépésekre van szükség. Látni kell azt is, hogy az öntözésfejlesztés kérdése nem egy év alatt fog megoldódni, de egy hosszú távú, kiértelt koncepcióval és megfelelő pénzügyi források biztosításával már középtávon is megduplázhatnánk az öntözött területek arányát. Ez 100 ezer hektár új terület öntözésbe vonását jelentené, de termelői igény ennek akár a duplájára is lenne. Meggyőződésem, hogy az öntözésfejlesztés, a vízpótló rendszerek bővítése kifejezetten állami feladat. Nagy kérdés a csatornaszakaszok karbantartása, üzemeltetése is: a közel 100 ezer folyami kilométer csatornaszakasz fele ugyanis önkormányzati vagy magántulajdonban van, amit sajnos igen sok esetben elhanyagolt állapot jellemez. Az öntözésfejlesztés terén viszont csak rendszerszerű megoldásokban lehet gondolkodni. Éppen

ezért teremtjük meg annak a lehetőségét, hogy ha valaki nem hajlandó rendben tartani az általa tulajdonolt csatornaszakaszt, akkor az állam vagy az abban érdekelt gazdálkodó akár ingyenesen is átvehesse a csatorna üzemeltetését. Fontos az is, hogy a mezőgazdaság vízpótlása terén elsősorban a felszín feletti vizekben kell gondolkodni, de azt a gazdát sem szabad el lehetetleníteni, aki – felszíni vízfolyás hiányában – csak kutakból tud öntözni.

– **Soha nem látott mennyiségű pénzügyi forráshoz férhetnek hozzá a gazdálkodók és élelmiszeripari vállalatok. Meglátásuk szerint mindezt igénybe is tudják venni, s milyen változásokat hozhat az adott területeken?**

Gy. B.: A 80 százalékos nemzeti társfinanszírozás nyomán biztosított 4265 milliárd forint soha nem látott méretű tőkeinjekció a magyar agrárium számára. A döntés a 2014–2020 közötti Vidékfejlesztési Program forrásainak megháromszorozását jelenti. A Vidékfejlesztési Program keretében, a megemelt társfinanszírozással csak 2021-ben és 2022-ben annyi támogatás jut az agráriumnak,

mint 2014 és 2020 között összesen. Az Európai Unió történetében is példa nélküli, hogy egy ország ekkora forrástömeget biztosítson az agrár- és élelmiszeripar számára. Az elmúlt hónapokban megjelent pályázatok egyebek mellett az állattartó telepek, kertészeti üzemek, élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztésére vonatkoznak, de például pályázatok segítik a mezőgazdasági termelők digitális átállását és precíziós gazdálkodását is. Ahhoz, hogy szintet ugorjunk, a fel-

– **Végezetül a Magosz és NAK által naggyá tett Magyarok Kenyere Programmal kapcsolatban érdeklődnék, hogy milyen eredményeket ért el idén és milyen folytatást jósolnak a programnak?**

Gy. B.: Nagy siker volt, hogy az elmúlt években folyamatosan nőtt a felajánlók száma és a felajánlott búza mennyisége is. Általában a felajánlások is egyre szélesebb területet öleltek fel, 2019-ben például első alkalommal számítástechnikai eszközök is érkeztek, amelyek egy gyermekotthonba kerültek. 2020-ra a rossz időjárás és a koronavírus-járvány ellenére ezer tonna feletti mennyiségű búza, 46 tonna egyéb termény és 6 874 500 Ft pénzdöntvény gyűlt össze 8735 adományozótól, amelyből 681 adományozott intézmény részesült. A felajánlott mennyiség 2021-re tovább nőtt és egyebek közt már pénzdöntvények, illetve a személyi jövedelemadó egy százalékának felajánlásával is lehet segíteni a célkitűzések elérését. A beérkezett vetőmag-, illetve egyéb terményadományok, valamint a szervezőknél felhalmozott tudásbázis segítségével a kezdeményezés egyre komplexebb támogatást tud nyújtani a rászorulóknak számára.

J. I.: Nemcsak eredményes, hanem lelkielkényesítő évet zártunk. Az Összeöntés Ünnepe, Ópusztaszeren együtt ünnepelt a Kárpát-medence teljes gazdatársadalmával, sőt eljötték hozzánk a diaszpórában élő magyarok képviselői is. Az adományozó ünnepségünkön immáron sokadik alkalommal köszönthettük fővédnökünként a köztársasági elnök feleségét, Herczegh Anita asszonyt, és eljött hozzánk Bójte Csaba testvér is a gyermekotthon lakóival. A Magyarok Kenyere nemcsak annak a százezer rászorulóknak jelent testi és lelki táplálékot, hanem annak a sok ezer magyar gazdának is, aki adományával csatlakozott a jótékonyasági programhoz. A vetőmagadományok mellett már egy ottani fajtakisérlet előkészítésén is dolgozunk a kárpátaljai gazdákkal. Munkájukat, a támogatások hatékonyabb felhasználását azzal a hatalmas tudásbázissal is segíthetjük, amely a kamaránál és a Magosznál rendelkezésünkre áll, hiszen a tudásra még a legszigorúbban őrzött határon sem kell vámot fizetni!

• DÉNES ZOLTÁN

Gazdálkodunk... de hogyan?!

A gazdálkodás nem egy foglalkozás, hanem egy olyan tevékenység, amelyet azért végzünk, hogy a rendelkezésre álló javainkat úgy használjuk fel, hogy **értéket teremtünk** velük és lehetőleg **újratehermünk** a további **gazdálkodás alapjait**. Mindez komoly kihívás azoknak is, akik megalapozott közgazdasági tudással végzik ezt napról napra, de még nehezebb azok számára, akik termelőként a megélhetésüket keresik a növénytermesztésben.

Biológiai megoldásokat kínáló mezőgazdasági szereplőként, a **Malagrow**-nál nap mint nap találkozunk olyan helyzetekkel, amikor mi magunk sem értjük meg, hogy egy-egy partnerünk miért döntött egy adott megoldás mellett, miért volt képes bedőlni egy átlátszó mesének. Sokszor azt tapasztaljuk, hogy a legjobb értelemben vett „józan paraszti” hozzáállás hiánya és a túlságosan ökonomikus (vagy annak képzelte) gondolkodás miatt **nő a felhasznált input mennyisé-**

ge, de sajnos **nem a termés** tömege vagy minősége **gyarapszik** tőle, **hanem a veszteség**.

Szaktanácsadóink már hosszú ideje nemcsak kereskedői elvek mentén látogatják partnereinket, hanem **segítenek** végig gondolni a gazdálkodási technológiákat, **megérteni a helybeni környezet adottságait, a technológia erősségeit és hiányosságait**. Emellett segítenek a növények biológiai sajátságaiából adódó **veszteségek** és **lehetőségek feltárásában**,

valamint gazdaságos és lehetőleg átlagon felüli terméshez vezető megoldásokat keresnek.

Egy biológiai rendszert megérteni nem nehéz, mert sem a növény, sem a talaj nem bonyolult azon a szinten, melyen egy gazdálkodónak ismernie kell azt. Ha már meg-

teljes adagú műtrágyát kell biztosítanunk, ha szervesetlen megoldásokra alapozunk és nem támogatjuk a talajéletet. Pedig egy jól funkcionáló talajban a lebontott cellulóz alatt rengeteg lassú feltárodású nitrogén található, amit nem visz el egy nyári zápor. A talaj mikroorganizmusai kedvező egyensúlyban képesek tartani a leköthető és talajoldatban lévő tápanyagokat és komoly mennyiségű foszfort, káliumot kaphatunk vissza a talajból. Persze azt senki ne várja, hogy egy egyszeri talajoltás majd a beígért 40–60 stb. kilogramm tápanyagot a zsebünkbe tesz! Ez csak marketingéret és jellemzően a szezon közepére már sehohol nincsenek a kedvező mikrobák. A **szárat lebontva és visszaadva** a talajnak azonban **életteret biztosítunk a talajéletnek**. Észszerű talajoltással **lassan, évek alatt felépíthetünk egy jól funkcionáló életközösséget**, ami valóban **tápanyagot szolgáltat** és **vízgazdálkodást javít**.

És ez még csak a talaj! Megismerve a növényt, még több lehetőség nyílik meg számunkra. Jól időzített tápanyag-kiegészítésekkel kedvező élettani hatást érhetünk el. Rengeteg jól használható,

már-már triviálisnak nevezhető alapszabály betartása is gondot okoz sokszor. Virágzásban kerüljük a nitrogént, éréskor adjunk bört és káliumot, a repcét ősszel már nem elsősorban nitrogénnel, hanem foszfordús nitrogénes – a kukoricasterterhez hasonló – tápanyag-ellátással tudjuk a legjobban felkészíteni az áttelelésre, így nem is nő túl és erősebb gyökérszettel megy a télbe stb.

A **Malagrow szaktanácsadó**i segítenek feltárni ezeket a veszteségeket és lehetőségeket. **Technológiai tényfeltárással** mutatunk rá, hol folyik el és hol fogható meg a felhasznált input. **Biológiai célzott megoldásokat** szállítunk a talaj és a növény teljesítményének támogatására. Aki dolgozott már együtt **Malagrow**-s tanácsadóval, az tudja, hogy nem eladási kényszer alatt született tukmálásra számíthat, hanem jól megalapozott, technológiába illesztett megoldásokra.

Szaktanácsadó i csapatunk készséggel áll a termelők rendelkezésére az ország egész területén. Munkatársaink elérhetősége megtalálható a www.malagrow.hu oldalon, keressenek minket bizalommal!

MMM
MALAGROW AGRO

Tudással táplálja
növényeit!

Kimagasló érdeklődés a kamara erdészeti fórumorozatán

Az idei erdészeti tájékoztató fórumorozat immár hagyományosnak mondható módon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2021. őszi tájékoztató kampányának keretében került megrendezésre. Szükségességét, hasznosságát mind a szakmai, igazgatási és érdekképviselői szervezetek, mind pedig az erdészeti vállalkozások/szakemberek részéről fennálló azon igény támasztja alá, amely az erdészeti ágazatot érintő uniós és hazai történésekkel, a változó környezeti, gazdasági és jogi feltételekkel kapcsolatos rendszeres tájékoztatásra irányul.

Az elsősorban erdészeti szakirányító vállalkozásoktól érkezett javaslatok mentén felépülő fórumorozat témáinak aktualitása biztosította egyrészt a tájékoztatás, másrészt a közös gondolkodás fontosságát és időszerűségét. Igen, e fórumok a témákkal kapcsolatos alapvető információk átadása mellett a közös gondolko-

dás, egyfajta ágazati párbeszéd elindításának lehetőségét is magukban hordozták. S habár a NAK tanácsstermében, a jelen levő és a fórumhoz online csatlakozó szakértők, szakemberek között kialakuló kerekasztal.beszélgetéshez épp csak a „kerek alakú asztal” hiányzott, az a beszélgetés szakmaiságát, retorikáját egyáltalán

nem érintette hátrányosan. Nem az asztal formája, az azt körülülők személye a döntő! S ezzel kapcsolatban, bátran mondhatjuk, hogy nem volt senkiben hiányérzet: az egyes fórumokon 250–350 fő vett részt.

Az aktualitás mellett a témaválasztás fontos szempontja volt annak jövőbemutató jellege,

magyarán olyan témák kerültek terítékre, amelyek az ágazat jövőjét nézve meghatározók. Ezek közül némelyik már kezd ugyan a körmünkre égni, néhány esetben viszont még épp időben vagyunk a szükséges ágazatpolitikai lépések előkészítését illetően.

De röviden tekintsük át, hogy e szempontok mennyire érvényesültek az egyes fórumokon!

A fakeskedelem, különösen a fapiac helyzetével foglalkozó fórum témaválasztása vitathatatlanul kielégíti a fenti szempontrendszert. Az elmúlt évek erősen változó fapiaci trendjei komoly kihívás elé állítanak szinte mindenkinek, legyen az erdőgazdálkodó, kereskedő, elsődleges faipari szereplő vagy akár végfelhasználó. E területen szinte frázisszerű szempont az ország faanyaggal való ellátásának biztosítása. Olyan nemzetgazdasági szempont ez, amit akár a globalizált piac bevonásával is, de teljesíteni kell. A másik – egyben erdőgazdálkodási – szempont a hazai erdőkből kikerülő faanyag teljes körű értékesítésének biztosítása, mivel elsődlegesen ez ad anyagi fedezetet a számos közérdekű elvárás teljesítő erdőgazdálkodáshoz. Preferálni szükséges a hazai faanyag minél nagyobb hányadának itthon történő feldolgozását is, ami növeli a hazai foglalkoztatás és a termék-lánc összesített gazdasági eredményét. Reális stratégiában gondolkodva persze azzal kell gazdálkodnunk, amink van, s ez a hazai éghajlati viszonyok között a lombos faanyag. A fórum résztvevői megerősítették, hogy nagy szerepe van az e területet, a fenyő faanyag – illetve más nyersanyagok – kiváltását kutató projekteknek. Emiatt, illetve az értékesítési kockázatok csökkentése miatt sem lényegtelen a faipari vállalkozások sorsa, s nem utolsósorban felmerülhet az a gondolat, hogy az erdő-

gazdálkodók az elsődleges fafeldolgozás felé is elmozduljanak.

A jegybanki és a kereskedelmi banki politika, valamint a környezeti fenntarthatóság közötti viszonyt témájául tűző fórum legfontosabb hozadéka az érintettek közötti párbeszéd megkezdése volt. Végre egyszer korábban, mint ahogy a probléma a körmünkre égett volna. Az erdészeti szektor fejlődéséhez (is) beruházásokra, a beruházásokhoz pénzügyi forrásokra van szükség, amelyek között a banki hitel meghatározó. Az EU környezetvédelmi intézkedéseinek keretében megszületett új uniós szabályozás, az úgynevezett taxonómia-rendelet szerint viszont e hiteleket a környezeti fenntarthatóság szempontjából már minősíteni kell. Az, hogy az erdészeti ágazatra vonatkozó fenntarthatósági kritériumrendszer majd miként jelenik meg a kereskedelmi bankok minősítési gyakorlatában, az ágazaton, az ágazat meghatározó szereplőin is múlik, akik ez irányú javaslataikat – most még időben, s proaktív módon – jelezhetik az e téren meghatározó Bankszövetség felé.

Az Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszerről foglalkozó fórum résztvevői, erdőgazdálkodók, szakirányítók, elmondásuk szerint munkájuk során egyre inkább úgy érzik, hogy az erdészeti igazgatás információs rendszere, az Adattár, annak ellenére, hogy az elmúlt csaknem fél évszázadban fejlesztése folyamatosan, a kor informatikai színvonalának megfelelően történt, s az agráriumban igazi novumként elsőként nőtt ki magát igazi térinformatikai rendszerré, az utóbbi időben már az elavulás és – az erdészeti hatósági feladatokat követve – a szétaprózódás irányába halad. Történik mindez annak ellenére, hogy a naprakész adattári adatok elérhetőségére, az elektronikus ügyintézési lehetőségre nagy igény van az ágazatban mind az állami, mind a magán-erdőgazdálkodók részéről. Vitán felül

áll, hogy a szükséges fejlesztéseket mielőbb meg kell kezdeni, a már folyamatban levőket pedig össze kell hangolni.

A klímaváltozás erdőre gyakorolt hatásait tárgyaló fórum konklúzió-

saira megfelelő válaszokat adni. Minden ellenkező állítás ellenére a rendszeres erdőkezelés ugyanis stabilitást hoz és – az ún. „assisted migration”, magyarul „a fajok ember által segített mozgása” által is –

ja, hogy az erdőszet – a társadalom és az uniós bürokrácia partnerségével és nem gyámságával, továbbá a vidékfejlesztési támogatásokból való megfelelő részesedés mellett – képes a klímaváltozás kihívá-

segit a egyébként rendkívül hosszú életciklusú erdő változó klímához való alkalmazkodását. S mivel a változó klíma következménye az erdőgazdálkodás kiadásainak növekedése, bevételeinek csökke-

nése, következésképpen a rentabilitás romlása, az erdőgazdálkodás feltételeit a romló pénzügyi környezetben is biztosítani kell.

A fórumorozat legnagyobb érdeklődésre számot tartó témája az erdei vadkár és vadkárrendezés volt. A fórum helyszíni szakértői csapatához rekordszámú online résztvevő csatlakozott. S habár bizonyára a megfogalmazott vélemények még így sem tekinthetők teljesen reprezentatívnak, az mindenképpen elgondolkodtató, hogy az újabb és újabb környezeti kihívások elé állított erdőgazdálkodók úgy érzik, a még elviselhető vadlétszámot, illetve vadkárkockázatot a magyar erdőben már évtizedek óta magunk mögött hagytuk, azt erdeink és a fenntartható erdőgazdálkodás érdekében elviselhető mértékűre kell csökkenteni. Ennek alapjául már nem elegendők a vitatható eredménnyel szolgáló vadlétszámbebecslések. Olyan országos és helyi léptékű vadhatás-monitoringra van szükség, ami a talajfelszín, a lágyszárú növényzet, a cserjeszint és az erdőszegély állapota, valamint a természetes újulat mértéke alapján ítéli meg a vadkárkockázat mértékét. Fontos, hogy a vadgazdálkodás és vadállomány-szabályozás során e formalizált vadhatás-monitoring eredményei is figyelembe legyenek véve.

Nem kétséges, hogy a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által indított szakmai fórumokra, tájékoztatókra, mint az információ- és tudásátadás jól vizsgázott eszközére a jövőben is szükség van. S a tervek szerint folytatjuk is.

Az ágazat meghatározó szereplői, szervezeti tevékenységével zajló fórumok és az azt követő kerekasztal-beszélgetések segítik az ágazati párbeszédet és esetenként szakmánk Voldemortjainak megnevezését a magyar erdő és az erdészeti ágazat érdekében.

• SZALAI KÁROLY,
KOVÁCSSEVICS PÁL/NAK

Innovációs csomagolási megoldások az élelmiszeriparban

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Élelmiszeripari Igazgatósága 2021. november 19-én megrendezte az „Élelmiszeripari workshop bemutató napok gyakorlati lehetőséggel” című rendezvénysorozat „Innovációs csomagolási megoldások az élelmiszeriparban” elnevezésű programját.

Az egy napos szakmai program a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Budai Campusán zajlott. A résztvevők több iparágból érkeztek (sütő-, hús-, tejipar, zöldség-gyümölcs feldolgozás, vegán élelmiszeripar stb.). A MATE több tanszékének együttműködésével létrejött workshop a magasan képzett szakembereknek köszönhetően egy nagyon hasznos programot mutatott be a résztvevők számára, ahol konkrét kérdéseikre is választ kaphattak a megjelentek.

A délelőtti előadáson a csomagolási alapismeretek, a csomagolás és

a környezetvédelem kapcsolata került előtérbe, kitérve a jelenlegi és jövőbeni jogszabályi környezetre, valamint az intelligens csomagolásra is. Ezt követte a különböző csomagolástípusok bemutatása (vákuum-, skin-, MAP csomagolás stb.). A csomagolástípusok hatásainak vizsgálata is előtérbe került, kifejezetten a hűsítési termékekre fókuszálva. Ehhez a témakörhöz kapcsolódott egy gyakorlati bemutató, ahol különböző hús- és tejtermékek csomagolásainak a termékminőségre gyakorolt hatásait vizsgálták a résztvevők.

A délután folyamán egy csomagolóanyag-gépgyártó cég képviseltette magát, ahol bemutatta a csomagolásban jelenleg már használható, kézzelfogható innovációs csomagolási megoldásokat. Ezt követte egy előadás a módosított atmoszférás nyomású (MAP) csomagolásról, zöldségekre-gyümölcsökre vonatkozóan. Az elméleti részt egy gyakorlati bemutató zárta, ahol a frissen vágott saláta

csomagolásának lépéseit mutatták be MAP technológiával.

Az „Élelmiszeripari workshop bemutató napok gyakorlati lehetőséggel” című rendezvénysorozatunk tovább folytatódik, decemberben is lesznek még szakmai napok, amelyek részleteiről a <https://www.nak.hu/szakmai-infok/aga-zati-hirek/elelmiszeripar/> oldalon tájékozódhatnak.

• DR. FOGARASSY ESZTER/NAK

Változnak a címkézési előírások

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Élelmiszeripari Igazgatósága 2021. október 27-én tartotta online kerekasztal-beszélgetését a várható címkézési előírások változásával kapcsolatban.

Az online tájékoztató célja az unióban várható, harmonizált frontoldali tápértékjelölés ismertetése volt, amely hozzájárul a fogyasztók egészség tudatosabb élelmiszer-választásához, az élelmiszer-előállítók termékfejlesztési irányainak meghatározásához

A workshopot Szécsényi Tamás, a kamara élelmiszeripari igazgatóságának igazgatója nyitotta meg, röviden összefoglalva a frontoldali tápértékjelöléssel kapcsolatos eddigi információkat. A megnyitó után Fogarassy Eszter élelmiszeripari szakértő bemutatta az uniós tervezet globális céljait, majd a jelenleg legnagyobb tagországi érdeklődést kapott jelölési rendszereket: a francia Nutri-Score-t, valamint az olasz NutriInform Batteryt. Az előadás kitért a két eltérő osztályozási rendszer számítási módjaira, példákon bemutatva azok előnyeit, hátrányait.

A kerekasztal-beszélgetés második felében Szűcs Zsuzsanna, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke mutatta be részletesen a táplálkozás szerepét az egészség megőrzésében, az élelmiszerjelölés hatását az egészséges étrend kialakítására, valamint azt, hogy milyen lehetőségeket rejt a frontoldali tápértékjelölés a gyártók számára.

Az elkészült összefoglalóval és az előadásokkal kapcsolatosan az igazgatóság 2021. november 15-ig várta a tagok és a résztvevők észrevételeit, javaslatait, hogy az élelmiszer-előállítók érdekeit a frontoldali tápértékjelöléssel kapcsolatosan a kamara minél több szempont figyelembevételével tudja kialakítani és képviselni.

Az elkészült összefoglalóval és az előadásokkal kapcsolatosan az igazgatóság 2021. november 15-ig várta a tagok és a résztvevők észrevételeit, javaslatait, hogy az élelmiszer-előállítók érdekeit a frontoldali tápértékjelöléssel kapcsolatosan a kamara minél több szempont figyelembevételével tudja kialakítani és képviselni.

Az elkészült összefoglalóval és az előadásokkal kapcsolatosan az igazgatóság 2021. november 15-ig várta a tagok és a résztvevők észrevételeit, javaslatait, hogy az élelmiszer-előállítók érdekeit a frontoldali tápértékjelöléssel kapcsolatosan a kamara minél több szempont figyelembevételével tudja kialakítani és képviselni.

Az Európai Bizottság 2020 decemberében a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó szabályok felülvizsgálata érdekében véleménynyilvánítási felhívást tett közzé, amelynek egyik területe a csomagolás elülső oldalán (front of pack – FOP) feltüntetendő egységes és kötelező tápértékjelölés. Magyarország nem élt egy saját frontoldali tápértékjelölési rendszer kialakításának lehetőségével, mert a jelentős exportorientáció miatt olyan rendszer alkalmazásában érdekelt, amely a célpiacokon a fogyasztók által ismertté és elfogadottá válik. A fogyasztók korrekt tájékoztatása érdekében olyan rendszer harmonizált – lehetőleg önkéntes – bevezetésében érdekelt Magyarország, amely a hazai fogyasztói szokások kielégítéséhez felhasznált alapanyagokat és élelmiszereket – köztük a hungarikumokat is – a komplex étkezésben betöltött szerepük alapján értékeli és jelöli a csomagolás frontoldalán.

• SZÖKE RITA/NAK

01 Microsoft 365 Vállalati Alap

- Csevegés, hívás, értekezlet akár 300 résztvevővel
- Az Office-appok webes és mobilverziója
- 1 TB felhőtárhely
- Üzleti szintű levelezés
- Szabványos biztonság
- Folyamatos telefonos és webes támogatás

20 690 Ft/év

Dell Vostro 3500 (black)

299 900 Ft

03 Microsoft 365 Vállalati Prémium

A Vállalati standard verzió funkcióin kívül az alábbiakat is biztosítja:

- Speciális biztonság
- Hozzáférés- és adatvezérlés
- Kibertámadások elleni védelem

81 990 Ft/év

02 Microsoft 365 Vállalati Standard

- A Vállalati alapverzió funkcióin kívül az alábbiakat is biztosítja:
- Az Office-appok asztali verziója prémiumszintű funkciókkal
 - Webináriumok egyszerű tartása
 - Résztvevő-regisztrációs és jelentéskészítési eszközök
 - Ügyfél-találkozók kezelése

51 090 Ft/év

- Intel Core i5-1135G7 processzor
- 8GB DDR4 2666MHz memória
 - 15.6" FullHD kijelző
- M.2 256GB PCIe NVMe SSD
- Windows 10 Professional
- Intel Iris Xe grafikus vezérlő
 - Ujjlenyomat olvasó
 - 3 év helyszíni garancia

04 Microsoft 365 Alkalmazások

- Az Office-appok asztali verziója prémiumszintű funkciókkal
- 1 TB felhőtárhely
- Szabványos biztonság
- Folyamatos telefonos és webes támogatás

81 990 Ft/év

ETIAM KFT.

Az opcionálisan választható Microsoft 365 csomagok egyéves előfizetést tartalmaznak, a feltüntetett összegek, bruttó árak. Az ajánlatban szereplő árak, csak az idei évben történő vásárlás esetén érvényesek!

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ/MEGVÁSÁROLHATÓ:
ETIAM KFT. | +36 20 9230 235 | ETIAM.HU | INFO@ETIAM.HU

Microsoft

Műtrágyapiac: közös fellépés a gazdák érdekében

Az Agrárminisztérium (AM) számszerűsíti, mennyi pénzzel károsította meg Bige László, a Nitrogénművek Zrt. tulajdonosa a magyar gazdákat – közölte Nagy István tárcavezető a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének (Magosz) elnökével tartott közös november végi sajtótájékoztatóján Budapesten.

Megvédi a magyar gazdákat és fogyasztókat a tisztességtelen vállalkozóktól – hangsúlyozta a szakárca, a kamara és a gazdaszövetkezet közös sajtótájékoztatóján Nagy István agrárminiszter. Hozzátette: Bige László komoly csapást mért a magyar mezőgazdaságra, cége – piaci helyzetét kihasználva – mesterségesen emelte a műtrágya árát, a mostani, egyébként is magas világgiazi árak mellett, így annak költsége az előző évekhez képest a négyszeresére nőtt. A miniszter szerint Bige László ezzel nemcsak piaci szabálytalanságot, hanem „megbocsáthatatlan etikai vétséget” is elkövetett, amellyel minden magyar vásárlót megkárosított, hogy extra-profitához jusson. „Az AM határozottan kiáll azért, hogy a gazdálkodókat és a magyar családokat senki se károsítsa meg saját profitnövekedése érdekében” – mondta. A miniszter közölte: míg egy intenzíven termelő, szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodó korábban hektáronként 50–85 ezer, jelenleg már 205–255 ezer

gyümölcsért és zöldségért; tehát az alapvető élelmiszereinkért” – fogalmazott.

Nagy István elmondta, hogy a kartell a teljes hazai műtrágyapiacot érintette, amelynek működését feltárta a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), amely 14,1 milliárd forintos bírságot szabott ki a kartellezőkre. A tárcavezető leszögezte: „a baloldali milliárdos, Bige László még egy fenyegetésnek beillő nyilatkozatot is tett a gazdák irányába”, miszerint idén a magyar gazdák már csak egyetlen napon vehetnek műtrágyát, ami megmarad, azt

nunk”. A szakárca most azon dolgozik, hogy számszerűsítsék, mennyivel károsított meg „minden egyes magyar gazdát” ez a vállalkozó – mondta a miniszter.

Győrffy Balázs, a NAK elnöke a többi között arról beszélt, hogy a földgáz árának tízszeresére emelkedése mellett „kartellezés is rombolta” a műtrágyapiacot Magyarországon. Szavai szerint nem véletlenül szabott ki a versenyhatóság rekordmagas büntetést a Nitrogénművek Zrt.-re és vállalatcsoportjára. „Ha a hozzáállás nem az lenne,

Balázs. A NAK elnöke rámutatott, hogy a magasabb inputköltség előbb-utóbb a fogyasztók pénztárcáját is érinti, „és bizony ez is történt” – hívta fel a figyelmet. Márki-Zay Péter ellenzéki miniszterelnök-jelöltre utalva azt hangoztatta: „gyakoroló gazdálkodóként (...) külön kikérem magának, hogy a tőlem ellopott pénzből finanszírozzák egy olyan ember miniszterelnök-jelölti kampányát, aki hőmezővásárhelyi polgármesterként a földadó bevezetésével üzent a magyar vidéknek”. Jakab István, a Magosz elnöke szerint Bige László „esélyt kapott, élt a lehetőséggel, komoly vagyont szerzett és ezt a vagyont csalásra és zsarolásszerű tevékenységre használta”, amit a Magosz a leghatározottabban visszautasít. Egyúttal arra kérte a magyar kormányt és a bűnüldöző szerveket, hogy a leghatározottabban lépjenek fel az ügyben. A Magosz elnöke beszámolt arról is,

hogy a helyzet miatt a tavaszi fejtrágyázás csak részben biztosított, ami komoly hozamkiesést okozhat a gazdáknak. Nagy István újságírói kérdésekre válaszolva közölte: a múlt héten minden hazai műtrágya-előállítóval tárgyalt és a magyarországi szükséglet fedezésének mikéntjéről a NAKlap lapzártája után várható bejelentés. „Ha kell, akkor importból is, de lesz elég műtrágya” – szögezte le az agrárminiszter. Szintén újságírói felvetésre reagálva úgy vélte, „asztalra kell tenni

annak a lehetőségét”, hogy állami vagy magánvállalkozásként olyan műtrágya-előállítót hozzanak létre, amely az ország stratégiai ellátását biztosítani tudja.

• NAK/MTI

mind külföldi vevőnek adják el. Ezzel Nagy István szerint Bige László felmondta a magyar gazdaság szereplőit közti szolidaritást, és nyíltan megfenyegette a magyar gazdákat, amit „határozottan vissza kell utasítani”.

mint amit most látunk, ha nem egy további agresszió áldozatai lennének a magyar gazdák, hanem megbánó magatartást látnánk, akkor ezek az árak akár alacsonyabbak is lehetnének” – fogalmazott Győrffy

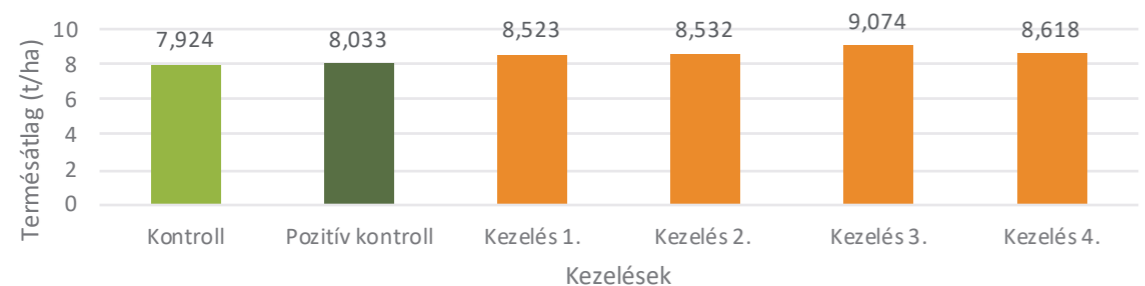
Az egészségünkért, és hogy működjön az ország:

KÉRJE A 3. OLTÁST!

A baktériumos talajoltási technológia ismét bizonyított

A növekvő energiaárak, az inputanyagok rohamos drágulása arra kényszeríti a gazdálkodókat, hogy még körültekintőbben tervezzék tevékenységüket, így a növénytermesztést is. A klímaváltozás kapcsán pedig 2030-ig a Green Deal célkitűzéseket is teljesíteni kell. Ez többek között a növényvédő szerek és a műtrágyák felhasználásának drasztikus csökkentését követeli meg. Ugyanakkor a biogazdálkodások részarányának növelését írják elő. Tisztán látszik az irány, környezetkímélő, fenntartható mezőgazdaságot kell követni.

Őszi búza termésátlagának alakulása a talajoltó baktériummal készítmények hatására (2021.)

Milyen technológiák, termékportfóliók, eszközrendszerek segíthetik a gazdákat a környezetbarát növénytermesztést tekintve?

Az biztos, hogy komplex rendszerekben van a megoldás kulcsa. Ennek elemei többek között a szénmegőrzést támogató talajtakarásos, forgatás nélküli vagy minimális forgatással járó talajművelési módok, a helyes vetésforgó, a precíziós gazdálkodás, a

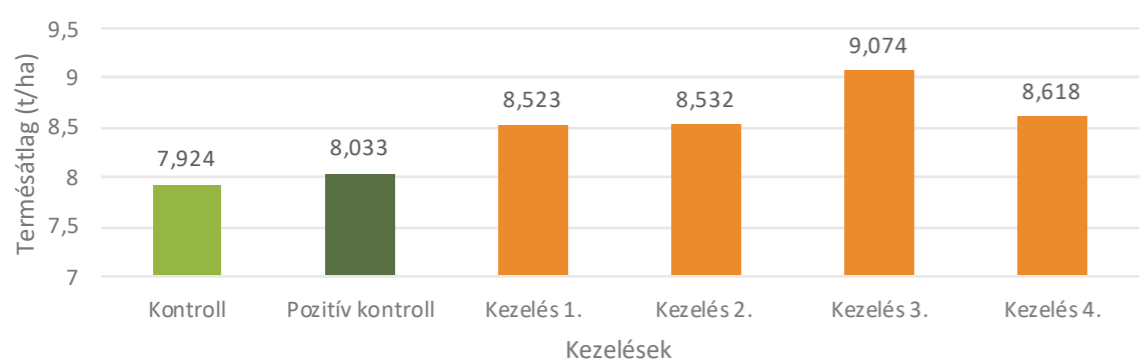
biológiai hatásmechanizmuson alapuló készítmények használata.

A Magyar Talajvédelmi Baktériumgyártók és -forgalmazók Szakmai Szövetsége a baktériumos talajoltás technológiájának növénytermesztésben történő integrációját támogatja és több fórumon igyekszik szakmai indokait feltárni a gazdák részére.

A Nébih és a Magyar Talajvédelmi Szövetsége közel fél évtizede tesztelt

telő baktériumos talajoltás hatékonyságát Pécsen kiserparcellás, több ismétléses vizsgálatban. Eddig a következő növénykultúrák szerepeltek: kukorica, tavaszi árpa, szója, őszi káposztarepce. A kísérletben különböző talajbaktérium-készítmények hatékonyságának mérése történt a kezeletlen kontroll, illetve a pozitív kontroll (50 kg nitrogén műtrágya) területekhez képest. Az eredmények

Különböző baktérium készítményekkel kezelt őszi búza termésátlagának alakulása (2021.)

azt mutatták, hogy minden kultúrában és évben a talajoltott területek termésátlaga nemcsak a kontrollt, de a pozitív kontrollt is meghaladták.

A legutóbbi tesztnövény az őszi búza volt.

Őszi búzát a 2020/2021-es gazdasági évben a kalászos területek 65,5 százalékán termeltek, összesen 853 ezer hektáron, és 5 millió tonna gabona termett. Megjegyzendő, hogy idén az őszi búza termésátlaga a tavalyihoz képest 12 százalékkal nőtt, országosan 5,9 tonna/hektár volt.

A vizsgálat helyszíne Baranya megyében, Szalántán volt. A talajadottságokat tekintve közepesen jó tápanyag-ellátottságú Ramann-féle barna erdőtalajon folyt a kísérlet.

A vizsgálat 6 ismétlésben történt, 4 talajoltó készítménnyel, két kontrollal és egy pozitív kontrollal (50 kg/ha nitrogén műtrágya).

A terméseredmények tekintetében jól látszik, hogy a kezelt területek termésátlagai meghaladják még a pozitív kontrollt is: az 50 kg/ha N hatását legalább 500 kg/ha terméstopplettel haladták meg a talajoltásos kezelések.

A fenti adatok ismét igazolták a talajoltás eredményességét. Különösen fontos ezt hangsúlyozni a meg-háromszorozódott műtrágyaárak tükrében. Ugyanis a készítményekben lévő baktériumtörzsek nemcsak arra képesek, hogy a növénykultúra tápanyagigényének egy részét biztosítsák (nitrogénkötés, kálium- és foszforfeltárás révén), hanem a műtrágyák hasznosulásának hatékonyságát is tudják növelni (pl. nagyobb gyökérfelület, nagyobb felszívó felület). Emellett a talajszerkezet javításában (morzsálékos talajszerkezet kialakulása) és a talaj- és növényegészség támogatásában (pl. talajból fertőző kórokozók visszaszorítása) is szerepet játszanak.

• MAGYAR TALAJVÉDELMI BAKTÉRIUM – GYÁRTÓK ÉS – FORGALMAZÓK SZAKMAI SZÖVETSÉGE

#AGRÁRPÁLYA
MENŐ SZAKMÁK EGY
MENŐ ÁGAZATBAN

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Digitális kampány az agrárszakképzés népszerűsítéséért!

Részletek:

www.nak.hu/szakmai-infok/szakkepzes

TÉLEN SE HAGYJA VÉDELEM
NÉLKÜL NÖVÉNYEIT!

Biztosítsa téli fagy ellen őszi vetéseit és ültevényét.

További információkért keresse
Falugazdászát, vagy tájékozódjon
a nak.hu/biztositas oldalon.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Növekvő paprika-, csökkenő paradicsom- és uborka-termőterületek a növényházi zöldségtermesztésben

A vetőmageladá-sokra alapozott becslések alapján az idei évben 1989 hektárra tehető a paprika, paradicsom és az uborka együttes termőterülete.

A rendelkezésre álló adatok alapján a tavalyi évhez képest a paprika termőterülete nőtt, míg a paradicsom és az uborka területe csökkent.

A meghatározó növényházi zöldségek vetőmageladásokra alapozott becslések alapján

A magyar termelők április közepétől novemberig tudják ellátani a magyar piacot paprikával és paradicsommal.

A növényházi termelésre is hatással volt az időjárás

Bár a fedett termesztőberendezések esetén a termelők alapvetően csak nagyon kis mértékben vagy egyáltalán nincsenek kitéve a környezeti tényezőknek, az idei januári-februári fényszegény időszak már befolyásolta a növények fejlődését. Kissé csúszott a termés, így az év elején kevesebb áru tudott bekerülni az üzletkebe. Áprilisban és májusban pedig a hideg idő miatt a fűtetlen fóliás termelők voltak nehezebb helyzetben, mivel a fehér

és a kápia paprikáknál szintén elcsúszott az első szedés időszaka.

Változó fogyasztói szokások a paprikánál és paradicsomnál

A COVID-járvány következtében érezhetően megnőtt az igény a beföldi, illetve csomagolt termékekre. A csomagolt termékek jelenleg az összes forgalmazott frissipiaci áru felét teszik ki

Egyre népszerűbbek a különleges zöldségek. A paradicsom esetén a sárga és csokoládés színű koktél- és cherry paradicsomok, a paprikából pedig egyre keresettebbek az édeesebb, színesebb termékek. Ebből adódóan megnőtt az igény a hazai kaliforniai és pritaminpaprika iránt is.

Ugyanakkor jelenleg a kaliforniai paprika mintegy 90 százaléka importból származik. Ezért fontos célkitűzés a jövőre nézve a különleges paprika- és paradicsomfajták termelésének a bővítése annak érdekében, hogy ezen termékek

esetében is a jelenleginél nagyobb mértékben hazai termékekkel tudjuk ellátni a piacot.

Karantén kórokozó az üvegházi paradicsomtermesztésben – Magyarországon is megjelent a paradicsom barna termésráncosodás vírus (ToBRFV)

Hazánkban is felütötte a fejét a paradicsom barna termésráncosodása vírus, amely az EPPO A2-es listáján foglal helyet. A vírust 2021 májusában mutatták ki Csong-

rád-Csanád és Győr-Moson-Sopron megyében két paradicsomtermelő üvegházban (6,2 ha és 5,2) Lébény, illetve Forráskút településen. A járványok forrását vizsgálják, de megjegyezhető, hogy Lébényben a ToBRFV-vel fertőzött paradicsomnövények Hollandiából származtak. A 2020/1191/EU rendelet szerinti felszámolási intézkedéseket hajtják végre. Elmondható, hogy Európában az elmúlt 3 év tapasztalatai alapján a vírus jelentős terméskiesést nem okozott. A vírus rohamos terjedése miatt, a helyzetre való tekintettel a végrehajtási rendelet alkalmazási időszakát 2023. május 31-ig meghosszabbították, és további korlátozó intézkedések várhatóak a közeljövőben.

• KOZAK ANITA/NAK

	Hektár	
	2020	2021
Paprika	1535	1573
Paradicsom	261	233
Uborka	210	183

Kihívásokkal teli, mégis sikeres év az ipariparadicsom-termelésben

A világ idei becsült ipariparadicsom-termelése várhatóan 38,7 millió tonna lesz, ami 0,9 százalékkal magasabb, mint a 2020-as év össztermelése. A korábbi prognózisokkal összhangban ez stabilitást mutat az előző évekhez képest.

Amíg Kaliforniában az öntözési problémák és egyes kínai tartományokban pedig a heves esőzések és szokásosnál alacsonyabb hőmérséklet miatt csökkent a termelés, addig az európai és a déli félteke termelő országai a tavalyinál sikerebb évet tudhatnak maguk mögött.

A termelés növekedése a mediterrán térségben jelentős, 1,5 millió tonnás (8 százalékkal), az Európai Unióban pedig kiemelkedően magas (+16%) volt. Az északi féltekén viszont Kaliforniában 6 százalékos, Kínában pedig 17 százalékos visszaesés volt tapasztalható. A déli féltekén 23 százalékkal nőtt a termelés és az előrejelzések szerint 2022-ben további növekedéssel lehet számolni. Köszönhetően a technológiai fejlesztéseknek és a folyamatosan bővülő fajtakinálatnak, a termelés egyre magasabb színvonalon zajlik és világszerte már több mint 150 ipari paradicsomfajta elérhető.

Hazánkban szeptemberrel befejeződött a betakarítás és az ipari paradicsom azon kevés zöldségkultúrák egyike volt, ahol a magyar gazdák jó évet zárhattak. Az idén számos szántóföldi kultúrát is kihívások elé állító extrém időjárás megmutatkozott a korai paradicsomfajták termésátlagán is. Főleg az aszály nehezítette meg idén a termelést, az elmúlt ötven év átlagához képest az idei évben mintegy 100 milliméteres csapadékhiány volt tapasztalható, amely fokozott öntözésre kényszerítette a gazdákat a jó termésátlagok elérése érdekében. A globálisan is tapasztalható felmelegedés következté-

ben öntözés nélkül ma már nem lehet gazdaságosan ipari paradicsomot termeszteni.

Az idei évben 1450 hektáron folyt ipari paradicsom termelése, főként Bács-Kiskun és Békés megyében. A hűvös tavasz mintegy kéthetes csúszást eredményezett, és a rendkívüli aszály sem kedvezett a korai fajtáknak, de a középérésű fajták viszont Kaliforniában 6 százalékos, Kínában pedig 17 százalékos visszaesés volt tapasztalható. A déli féltekén 23 százalékkal nőtt a termelés és az előrejelzések szerint 2022-ben további növekedéssel lehet számolni. Köszönhetően a technológiai fejlesztéseknek és a folyamatosan bővülő fajtakinálatnak, a termelés egyre magasabb színvonalon zajlik és világszerte már több mint 150 ipari paradicsomfajta elérhető.

takarítottak be a földekről. Országos szinten hektáronkénti 79,3 tonna az idei termésátlag, de az erősebb területeken mintegy 80–90 tonnás átlagot is el lehetett érni. A hazai össztermelés 115 ezer tonna volt idén, ami a korábbi nemzetközi előrejelzésekkel is összhangban van.

A korábbi évekhez képest a paradicsomsúrítmény világpiaci ára megemelkedett, mert az infláció és az emelkedő inputköltségek miatt a feldolgozók a legtöbb terméknél emelték az árakat, ezzel együtt a termelői költségek is jelentősen megugrottak, köszönhetően az inputárak növekedésének. A fentiek következtében a fedezeti pont is feljebb került, így a termelők alacsonyabb profittal zárhatták az évet. Habár az ipari paradicsom azon kultúrák közé sorolható, amelyek hosszú távon is versenyképes jövedelmet biztosíthatnak, és a megfelelő

feldolgozói háttér is biztosított, a jövő évi szezon kérdéseit teszi az inputárak további drasztikus emelkedése. A termelők számára a felvásárlási árak jelentős emelése lenne megoldás, hogy továbbra is jövedelmezően folytathassák a termelést.

A pandémia miatt kialakult, a HORECA-szektor érzékenyen érintő krízis ellenére Európában megnőtt a paradicsomalapú termékek fogyasztása, amely jó hír lehet az ipariparadicsom-termelők számára. A világjárvány által kiváltott fogyasztói trendek, mint például az otthonról történő munkavégzés, a kényelemre és a prémium termékekre való összpontosítás, az e-kereskedelem robbanása, az expressz kézbesítés, valószínűleg a világjárvány után is megmaradnak, reméljük, így lesz ez a paradicsomalapú termékek fogyasztásánál is.

• KATONA PETRA/NAK

Idén is több tíz milliárdos kárt előzött meg a jégkár mérséklő rendszer

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által üzemeltetett, négy éve működő országos jégkár mérséklő rendszer a mezőgazdaság mellett a lakossági, ipari, állami létesítményeket, ingatlanokat és ingóságokat is óvja.

A kamara által működtetett rendszer az egyik pillére az agrárkormányzat által 2012 óta kiépített mezőgazdasági kockázatkezelési rendszernek, amely Európa legjobbjai közt van. A jégesőkárok elleni védekezés Európában egyedülként Magyarországon zajlik országos szinten, amelynek finanszírozása az Agrárminisztérium segítségével a kárenyhítési alpból történik. E forrásból évente legfeljebb 1,5 milliárd forintot biztosít a tárca a NAK számára, így hosszú távra biztosítja a működtetést. Fenntartása nem igényel több termelői befizetést, miközben az utólagosan kifizetett kárenyhítési összegeket csökkenti. A rendszerrel a jégesők előfordulásának valószínűsége nem zárható ki teljesen, azt viszont garantálni lehet, hogy a lehulló jégzemcsék mérete kisebb lesz annál, mint amelyek a rendszer használata nélkül hullának le.

Az ország 986 pontjáról ezüst-jodidot a felhőbe juttató rendszert a NAK építette ki és üzemelteti, a rendszer üzemeltetésében meghatározó szerepet játszik az Országos Meteorológiai Szolgálat.

Idén immáron negyedik éve működött hatékonyan a jégkár mérséklő rendszer. A védekezési szezon idén is április 15-től szeptember 30-ig, összesen 169 napig tartott. Országos szinten 92 napon kellett kiadni riasztást. Az idei esztendő az eddigi legnagyobb kihívás elé állította a jégkár mérséklő rendszert. Az elmúlt négy év védekezési időszakai közül az idei bizonyult zivatark szempontjából a legextrémebbnek.

Három alkalommal, június 25-én, július 9-én és augusztus 8-án is hidegfront vetett véget a hóhullámnak, amely heves zivatarral érkezett, és viharos szellőkésék, több helyen jégeső

és felhőszakadás kísérte azt, néhol villámárvizeket okozva. Hogy ezeken a napokon mennyire szélsőséges volt az időjárási helyzet, azt jól mutatja például, hogy június 25-én néhány óra alatt több mint 10 szupercella alakult ki az országban, erre még nem volt példa a jégkár mérséklő rendszer 2018. évi indulása óta.

Július 9-én Kelet-Közép-Európában egy megközelítőleg 800 km hosszú zivatarlánc fejlődött ki, ami határainkon túl hatalmas, a magyarországinál jóval nagyobb károkat okozott, Csehországban halálos áldozatai is voltak a viharok. Ezen a napon 7 szupercella fejlődött ki, és egy nap alatt közel 200 ezer villámot regisztráltak. A határainkon túlról érkező, jéggel teli zivatarfelhők, illetve a szupercellák ellen nem tudunk, a jövőben sem fogunk tudni védekezni. Mint azt a korábbiakban is hangsúlyoztuk, nincs olyan technoló-

gia, amellyel teljes mértékben kiküszöbölhető ez az időjárási jelenség. A fokozott védekezés ellenére az ország néhány pontján tehát hullott jégeső. Jellemzően borsó, cseresznye, egy-egy esetben dió nagyságú jég volt megfigyelhető, szemben a környező országokkal, ahol jóval nagyobb szemű jég esett. A jégkár mérséklő rendszer használatával tehát mérsékeljük a kialakuló jégzemek méretét, ezáltal preventív módon csökkenteni tudtuk a károkat.

Idén a gazdálkodók 39 ezer hektárra jelentettek be jégkárt, ennek jelentős hányada az említett 3, extrém időjárású napon keletkezett. Összehasonlításképpen: 2017-ben, az utolsó évben, amikor még nem működött az országos lefedettségű jégkár mérséklő rendszer, közel kétszer ekkora, összesen 72 ezer hektárnyi mezőgazdasági jégkárt jelentettek be a gazdálkodók.

A jégkár aránya az összes bejelentett mezőgazdasági káron belül idén 8,5 százalék volt, ez a mutató a rendszer üzembe helyezése előtti 3 év, 2015–2017 átlagában meghaladta a 32 százalékot, azaz az idei közel 4-szerese volt. Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy az országos jégkár mérséklő rendszer működtetésével az idei esztendőben is több tíz milliárd forint kárt előztünk meg a mezőgazdaságban, a lakossági, ipari, állami létesítményekben, ingatlanokban és ingóságokban.

A 219 automata generátor mellett 767 manuális generátor üzemel az országban, végezetül ezek üzemeltetőinek szeretnénk köszönetet mondani. Idén is versenyt hirdettük számukra, különböző paraméterek alapján kiválasztottuk az egyes megyék idei legjobb kezelőit, akik 30 ezer forint jutalomban részesülnek. Közülük pedig a legjobb eredményt a Vas megyei Németh Gyula érte el, akik 91 esztendősen utasította maga mögé a többi generátorkezelőt. Ő 80 000 forint jutalomban részesül. Innen is köszönjük áldozatos munkáját, jó egészséget kívánunk neki!

• NAK

OMV Commercial
CLOSE TO YOU

NAGYKERESKEDELMI ÜZEMANYAGOK MEZŐGAZDASÁGI FELHASZNÁLÓKNAK

- ▶ A legmodernebb osztrák üzemanyagok HighTec teljesítménynövelő adalékkal

Tisztább üzemanyagrendszer,
optimális motorteljesítmény

Alacsonyabb fogyasztás
és károsanyag kibocsátás

Megnövelt motor élettartam,
kevesebb karbantartás

- ▶ Telephelyi tartályok gyors kiszolgálása
- ▶ Kedvező fizetési feltételek és hitelkeret

Kapcsolat: Szabó Balázs – Telefon: +36 30 391 3393, E-mail: Balazs.Szabo@omv.com

Energia egy jobb élethez.

Kihirdették az új időszak uniós KAP rendeleteket

2021. december 6-án, több mint három és fél évnyi tárgyalássorozatot követően megjelent a KAP reformcsomagot képező KAP Stratégiai Tervről szóló, Horizontális, valamint az Egységes Közös Piacszervezés módosításáról szóló uniós rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában. A reform egy zöldebb, méltányosabb és rugalmasabb agráriumot irányoz elő. A jogszabályok december 7-én léptek hatályba, de alkalmazni majd 2023. január 1-jétől kell azokat.

A Közös Agrárpolitika reformját egy hosszas tárgyalássorozat előzte meg, kezdve azzal, hogy a Bizottság 2018 júniusában mutatta be az új KAP-ra vonatkozó javaslatát. Időközben felállt az új Európai Parlament, megkezdte működését az új Európai Bizottság, a koronavírus okozta járvány miatt pedig a következő időszak uniós költségvetést is némiképp átterveztek. Ezzel párhuzamosan kihirdették az Európai Zöld Megállapodást részeként az agrár-élelmiszeripar fenntarthatóvá tételét célzó Termőföldtől az Asztalig, valamint a Biodiverzitás Stratégiát, amely jelentős hatással bírt a már megkezdett tárgyalásokra.

A KAP reformról a politikai megállapodás 2021. június végén született meg, 5 hónappal később pedig az Európai Parlament is zöld utat adott a reformcsomagnak a 2021. november 23-ai plenáris ülésén. Ezt követően került sor az alaprendeletek vita nélküli formális tanácsi elfogadására december 2-án. Az alap jogi aktusok az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő kihirde-

tését követő napon, tehát 2021. december 7-én léptek hatályba. A rendeletek kihirdetésének azért is van nagy jelentősége, mivel csak ezt követően lehet elfogadni azokat a kapcsolódó delegált és végrehajtási jogi aktusokat, amelyek a KAP Stratégiai Tervek benyújtásához szükségesek.

A fent említett jogszabályok adják a 2023–27-es időszak Közös Agrárpolitika kereteit, amely alapján a tagállamok elkészítik az agrár-élelmiszeripari támogatásokat magukban foglaló KAP stratégiai terveiket, valamint végrehajtják azokat a források felhasználásának szabályai szerint. Ezeket a terveket 2021. december 31-ig kell benyújtani az Európai Bizottság felé, majd ezt követően kezdődhet meg a jóváhagyási eljárás a 2022-es év folyamán. Az új KAP 2023. január 1-jével indul, tehát a most kihirdetett szabályokat is ettől kezdve kell majd alkalmazni. 2022. év végéig még a jelenleg is érvényes, átmeneti időszyakra vonatkozó előírások szerint kell eljárni.

Az új Közös Agrárpolitikát meghatározó uniós rendeletek az alábbi számozással jelentek meg:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELET (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről;

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2116 RENDELET (2021. december 2.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irá-

nyításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről;

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2117 RENDELET (2021. december 2.) a mezőgazdasági termékek közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet, az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereleséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról szóló 251/2014/EU rendelet és az unió legkülső régiói részére egyedi mezőgazdasági intézkedések megállapításáról szóló 228/2013/EU rendelet módosításáról.

• HORVÁTH DÓRA/NAK

A beruházási pályázatok megvalósítási időszaka

Az utóbbi időszakban számos beruházási támogatást lehetett igényelni, azonban nem elegendő megnyerni a pályázatokat, el is kell számolni a betervezett költségekkel.

A Támogatói Okirat (TO) hatályba lépését követően kezdődik a megvalósítási időszak. Első lépésként lehetősége lenne mindenkinek a gördülékenyebb megvalósítás érdekében előleget igényelni – a támogatási összeg 50%-os mértékéig –, azonban az EMVA-ból finanszírozott beruházási projektek esetében ez nem túl egyszerű. Az előlegigénylések vonatkozásában biztosítéknyújtási kötelezettsége van a kedvezményezetteknek. Biztosíték lehet például a készpénztét, a garanciavállaló nyilatkozat vagy akár a garanciaszervezet által vállalt kezesség is. Készpénztét esetén elutaljuk a Kincstár alszámlájára az előleg összegével megegyező összeget, amit egészen addig ott kell tartanunk, ameddig el nem számoltunk az előleggel. Ráadásul, ha valaki egyszeri elszámolást szeretne, akkor nincs is lehetőség az előlegigénylésre. A fenti feltételek miatt látható, hogy nem túl gyakori az előlegigénylés a VP-s beruházási pályázatoknál. Remélhetőleg a 2023. január 1. napjától hatályba lépő új KAP stratégiai tervben a többi operatív programhoz hasonlóan már nem lesz szükség a biztosítéknyújtási kötelezettségre.

Ügyelnünk kell arra, hogy a TO hatálybalépését követően 12 hónapon belül el kell számolnunk a projekt összköltségének legalább a 10%-ával – az általános költségeket nem számítva. Abban az esetben, ha nem sikerül az előrehaladásról

kifizetési igénylést benyújtani, akkor mindenképpen érdemes kimentési kérelmet beadnunk a változásbejelentési felületen. A kimentési kérelemben tudjuk megindokolni a várható csúszás okát. Nyomós indok lehet például, ha a közbeszerzési utóellenőrzés elcsúszik vagy a szállító nem megfelelő módon teljesíti a szerződésben foglalt feltételeket, esetleg a vírus-

helyzettel kapcsolatos fennakadások is bemutatathatóak.

Az előre megtervezett mérföldkövek között mindössze egy időközi kifizetési igénylést tudunk beadni. Alapvetően egy mérföldköv elérését követő 15 napon belül be kellene adnunk a

kifizetési igénylést, de ez a gyakorlatban szinte megvalósíthatatlan elvárás a közreműködő szervezet részéről. A pályázatok benyújtásakor nagyon nehéz előre megtervezni, hogy pontosan mikor bírálják el a projektet, így a mérföldkövek időpontjainak a betartása sem elvárható.

A ténylegesen felmerült költségekhez kapcsolódó kifizetési igényléseket a www.mvh.allamkincstar.gov.hu/ oldalon nyújthatjuk be. Legörgetünk az alkalmazásokhoz és ott az E-egységes kérelemre kattintva, ügyfélkapus felhasználónévvel és jelszóval (esetleg meghatalmazással) be fogunk tudni lépni a kitöltő felületre.

„Az elszámoló bizonylat támogatás elszámolására benyújtásra került” szöveget. A kifizetést igazoló bizonylatoknál – például bankszámlakivonat, pénztárbizonylat stb. – minden esetben az eredeti példányt skenneljük be. A piaci ár igazolásához három darab azonos tárgyú, összehasonlítható, összegében egyértelmű, írásos ajánlatot kell becsatolnunk. A kifizetési igényléshez ne felejtjük meg el beadni a beruházás megvalósításának alátámasztására szolgáló fotódokumentációt.

A záró kifizetési igénylés keretében nyújtható be az összes korábban elszámolásra nem került, de a projekt megvalósításához kapcsolo-

dó elszámoló bizonylat, valamint kötelező mellékleteként a záró szakmai beszámoló.

Kérdés esetén kérem, keresse a nemeth.balint@nak.hu e-mail címen.

• NÉMETH BÁLINT/NAK

PRRS-mentesítés: látszik az alagút vége

A Nemzeti PRRS Mentésítési Terv (NMT) célja a hazai állatállomány sertésreprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való fertőzöttségének – ezáltal a vírus okozta minden közvetlen és közvetett gazdasági kártételnek – a megszüntetése, középtávon a sertéságazat antibiotikum-felhasználásának csökkentése és a magyar sertés nemzetközi versenyképességének növelése. Több mint hét év szakmai munkájának köszönhetően mára szinte az egész ország területe mentes, néhány hónap múlva pedig eredményesen fejeződhet be a program.

A koronavírus-helyzet miatti keresletingadozások, az afrikai sertéspestis miatt világszinten kialakult anomáliák, az ezekre visszavezethető uniós piaci problémák és az inputárak növekedése miatt az elmúlt időben érhető módon megnőtt a sertéságazati szereplők bizonytalansága. Sajnálatos módon néhányan megpróbálják kihasználni a termelők helyzetét és dezinformációkat kezdtek el terjeszteni, többek közt a PRRS-mentesítés kapcsán is, az állategészségügyi

szabályokat okolva, hogy azok a jelenlegi sertéságazati válságban további hátrányt jelentenek, ezzel tovább rontva a helyzetet.

A mentesítésben eredményes hazai sertésértékesítők munkájának megőrzése és a mentesítési program befejezésének részletei megismerése érdekében dr. Bognár Lajos országos főállatorvos, helyettes államtitkár és dr. Nemes Imre (a Nemzeti PRRS Mentésítési Bizottság vezetője), valamint a szakmai és tenyésztőszervezetek vezetői-

nek részvételével a napokban tematikus ülést tartott a NAK Sertéspiaci Monitoring Bizottsága.

Gyakorlatilag év végére befejeződik az elmúlt években fokozatosan, területről területre, megyéről megyére végzett mentesítés az országos főállatorvosi határozatnak és a mentesítési tervnek megfelelően, néhány állomány esetében húzódik csak át munka 2022-re.

A tenyészállatok tekintetében teljes mértékben befejeződik 2021-ben és jövő év március-áprilisra a

hízóállatok tekintetében is befejeződik a mentesítés, így az ország teljes állománya mentes lesz. Jelenleg az állományok több mint 99%-a igazoltan mentes, míg 2012-ben még 20–25%-a fertőzött volt. A kislétszámú állományok már évek óta mentesek, ezek esetében az állami állategészségügyi szolgálat éves monitoring vizsgálata segíti az elért eredmények megőrzését.

Több helyen merül fel, hogy bizonyos állományok (újra) befertőződnek és ez értelmetlenné teszi a PRRS-mentesítési programot. A helyszíni tapasztalatok egyértelműen azt mutatják, hogy ezeken a helyeken alapvető állategészségügyi és járványügyi hiányosságok állnak fenn és szinte minden esetben külföldről behozott fertőzött sertésekre volt visszavezethető a fertőzés.

Világosan kell látni, hogy bár a PRRS-mentesítés folyamata sokaknak egyértelműen teher (volt), de a magasabb állategészségügyi státusz nemcsak lehetőség, de a jövőben az ágazat megmaradásának egyik feltétele is.

A mentesítési programhoz kapcsolódóan 7 év alatt plusz 7 milliárd forint támogatáshoz jutott a sertéságazat, a visszatelepítések során pedig korszerű, magas genetikájú tenyészállatok beállítása történt meg. Az állattartó telepek nemcsak korszerűsítésen, de komoly fertőtlenítésen is átestek, amelynek következtében az új állományok nemcsak a PRRS-től, de további, más betegségektől is mentesek.

Az ülésen elhangzottak szerint érdemes volt a programba belekezdeni, mert jelentős tenyésztői előrehaladást tett lehetővé és az állattartó telepek járványvédelmi felkészültsége jelentősen növekedett. Az elért státusz mozgásteret jelenthet a hazai sertésenyésztők védelme tekintetében, valamint óriási előnyt jelent az (immunszuppresszív betegség nélkül) az antibiotikum-használati igény jelentősen tud csökkenteni további lépések nélkül is.

Az antibiotikum-felhasználás csökkentése a sertésértékesítésben a PRRS-mentes állomány nélkül egé-

szen biztosan nem valósulhat meg. A tulajdonosi körnek egyre több helyen nemcsak az antibiotikum-felhasználás csökkentése merül fel célként, de az antibiotikum-mentes sertéshús előállítására is, mivel erre kimondott piaci kereslet is van Európában. Az antibiotikumokkal szemben rezisztenciacsökkentés pedig mindenkinek érdeke.

Előzőeknél lényegesebb lehet majd az az eredmény, ha a PRRS-től való mentesség a betegségekből eredő gazdasági károk elmaradása okán javítja majd a hazai sertésértékesítés gazdaságosságát. Kijelenthető, hogy – nemcsak Európában, de világszinten is – a PRRS a legnagyobb mértékű, észrevétlen gazdasági károkat okozó betegség. Különösen az, ha hozzájárul a gyógykezelési költségeket, illetve egyéb, az immunszuppresszió miatti másodlagos fertőzésekhez és azok kezelési költségeihez. Egy ideje tudományos publikáció kimutatta, hogy Németországban a nyereség átlagosan 19%-kal alacsonyabb a PRRS-sel terhelt állományokban. A gazdasági környezet ugyan más, de nagyságrendi-

leg itthon is hasonló eredményekre számíthatunk. Szerencsére már szép számmal akadnak hazai pozitív példák, ahol arról számolnak be, hogy a telepi eredmények oly mértékben javultak, hogy utólag akkor is belefognának a mentesítésbe, ha nem lenne rá célprogram. Olyan szereplők is vannak, akiket a PRRS-program ébresztett rá az állategészségügyi, vakcinázási programok hatékonyságára,

A legnagyobb problémát jelenleg azok a külföldi (nem mentes) állatállományok okozzák, amelyek visszahozzák Magyarországra a betegséget. Ez tette indokolttá és lehetővé is egyben, hogy Magyarország szeptember közepétől – a szakmai, illetve a tenyésztőszervezet egyetértésével és támogatásával – szigorítson az élőállat-beszállítás feltételein. Az azonnali vágási célra történő szállítást kivéve már nem lehet PRRS-sel fertőzött sertést beszállítani. (Részben ennek eredményeként is csökkent a malacbeszállítás 30%-kal szeptemberről októberre.)

(Ehhez kapcsolódóan november 22-én a Földművelésügyi Értesítő-

ben megjelent az Országos Főállatorvos 3/2021. számú határozata.)

Világosan kell látnunk azt, hogy a jelenlegi, súlyos európai húspiaci válsághoz semmilyen módon nem köthető a PRRS-mentesítés kötelezettsége. Az európai sertéságazatot az exportpiaci anomáliák és a terjedő afrikai sertéspestis miatt eladatlan húsmennyiségek és a drasztikusan megnövekedett takarmány-, energia- és más inputár-növekedés állítja a szakadék szélére. A hazai sertésértékesítés költségvetésének lemaradásait sem az állategészségügyi státuszunk okozza, hanem más gazdasági tényezők.

Fontos hangsúlyozni azt is, hogy az EU-n belül a piacvédelmi lehetőségeink igen korlátozottak, csupán jól indokolt állategészségügyi szempontok alapján lehet némi mozgásteret érvényesíteni.

A PRRS-mentesítési program lehetőséget nyújtott és nyújt arra is, hogy az állattartók figyelmét felhívjuk a járványvédelemre, ami ebben az afrikai sertéspestis-járvánnyal terhelt időszakban a védekezés színvonalát is emeli.

A mentesítési programot már a 2014-es indulás előtt és a 2018-as időközi széles körű egyeztetések során is valamennyi ágazati szakmai szervezet támogatta, a NAK Sertéspiaci Monitoring Bizottságának tematikus ülésén pedig a szervezetek vezetői megerősítették, támogatva a program végigvitelét.

A megtartott egyeztetés eredményeként több tekintetben szakmai párbeszéd is indul az elért státusz fenntartása és a minden érdekelt számára érezhető előnyök megerősítése érdekében.

Fentiek miatt különösen fontos, hogy a mentesítéshez kapcsolódó találgatások és dezinformációk terjesztésének elejét vegyük, mindenkinek felhívjuk a figyelmét a PRRS-mentesítés szakmai jelentőségére és gazdasági hasznára és hogy milyen további hozzáadott értéke van a végrehajtott járványvédelmi intézkedéseknek.

Minden jel arra utal, hogy néhány hónap múlva a jelenleg kedvezőtlen piaci környezet ellenére is egy sikeres hazai sertéságazati program lezárásáról beszélhetünk majd.

• DÜL UDÓ/NAK

Mi kerül a karácsonyi halászlébe? Tápláló és egészséges a magyar hal

Lassan, de biztosan nő a hazai halfogyasztás, ráadásul a hazánkban megtermelt édesvízi halak kiváló beltartalmi értékük révén az egészséges táplálkozás részei. A halhús nemcsak diétákba és kímélő étrendekbe illeszkedik, hanem halászlé formájában a karácsonyi asztal elengedhetetlen kelléke is.

A magyar haltermelés környezetbarát módon, alacsony energiafelhasználással, magas színvonalon állít elő kiváló minőségű, egészséges halhúst. A rendszeres halfogyasztást nem véletlenül ajánlják a dietetikusok, hiszen a halhús kevés koleszterint tartalmaz, és nagy mennyiségben található benne foszfor, jód, fluor, szelén, vas, kálium és kalcium, továbbá gazdag A-, D-, B2-, B6- és B12-vitaminokban. A hal

forrása az omega-3 zsírsavaknak, amelyek csökkentik a szívroham kockázatát. A halak húsa laza szerkezetű, könnyen emészthető. A halolaj gátolja a vérrögképződést, mérsékli a vérzsírszintet, szabályozza a vérnyomást.

Az évenkénti kb. 6,5 kg/fő hazai halfogyasztás mintegy 35-40 százaléka a karácsonyi ünnepkörre esik, ez egyes nagy haltermelők éves forgalmának 60-70 százalékát is

adhatja. A halfogyasztás az elmúlt években lassan, de folyamatosan növekszik. Az Agrárminisztérium, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), valamint a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) is mindent megtesz, hogy tovább növekedjen és minél nagyobb arányban kerüljenek az asztalra magyar halak.

A tógazdasági haltermelésnek nehéz éve volt, az enyhe telet követő

hideg, csapadékszegény tavasz, majd a nyári aszály miatt egyre nehezebb a termelés. A csapadékszegény idő és a működési költségek gyors növekedése az intenzív haltermelő üzemeket és a halfeldolgozókat is nagyon megviseli, hiszen ezt a növekményt a fogyasztói árakban egyre nehezebb érvényesíteni. A kedvezőtlen körülmények ellenére szerencsére a hozam nem csökkent jelentősen, így lesz elég hazai hal karácsonyra.

Hazánkban a legnagyobb mennyiségben termelt halfaj a ponty, amelyből tavaly közel 12 000 tonna piaci méretű korosztályt halásztak le a tógazdasági haltermelők. A második legnépszerűbb halfajunk az afrikai harcsa, ebből közel 4000 tonnát termeltek a precíziós zárt rendszerekben. Elmondható, hogy egyre több hal kerül feldolgozott, konyhakész formában a fogyasztók asztalára, ebben a kategóriában kiemelt az afrikai harcsa, a szálkamentes húsu hal jelentős része így kerül eladásra. A hazai élelmiszerellátáson kívül a halágazat komoly szerepet vállal a horgászati célú termézetes vizek telepítésében is, ahová évente 4-5 ezer tonna hal kerül kihelyezésre, így elmondható, hogy a horgászszervezetek a legnagyobb vevők közé tartoznak. A halak ára a tavalyihoz képest – a takarmányárak növekedését követve – várhatóan kismértékben növekedni fog idén karácsonyra.

A MA-HAL kiemelt céljai között szerepel a hazai haltermelés és értékesítés felerősítése, ennek érdekében a szervezet elindította a rendszeres, legalább heti egy alkalommal történő halfogyasztásra ösztönző „HalPéntek” kampányát. A karácsonyi halvásárlást segítve a MA-HAL létrehozott egy interaktív térképet a www.halpentek.hu weboldalon, ahol a fogyasztók könnyen megtalálhatják a legközelebbi termelői halárusító pontokat, illetve halboltokat. A honlapon receptek, sőt a halakkal kapcsolatos érdekességek is találhatóak.

KAPOS ATLAS

70 év

a rakodógép
és munkaeszköz
gyártásban

BUSINESS
Superbrands
2x
2021

AGROMashEXPO
Agrárgép Show
26-29 January 2022
hungexpo

VÁRJUK JELENLEGI ÉS LEENDŐ PARTNEREINKET AZ AGROMash EXPO TELJES IDEJE ALATT A H PAVILONBAN!

MAGASKIÖNTÉSŰ, KÖNNYŰ FAJSÚLYÚ KANALAK 3,5 - 5 m³

SILÓVILLA
ZSÁKEMELŐ
TRÁGYAVILLA
BÁLARENDEZŐ
EMELŐVILLA 3,6 - 6 t
GABONAKANALAK 2 - 3,5 m³

4*1 MULTIFUNKCIONÁLIS KANALAK
FÓLIÁZOTT KÖRBÁLA MEGFOGÓ
OLDALKIÖNTÉSŰ KANALAK
MAGASKIÖNTÉSŰ KANALAK
HOSSZABBÍTOTT TOLÓLAP
FÖLD - KAVICS KANALAK

MEGBÍZHATÓ, PRÉMIUM MINŐSÉGBEN GYÁRTOTT MEZŐGAZDASÁGI ESZKÖZEINKKEL

7400 KAPOSVÁR, JUTAI ÚT 37.

VÁRJUK PARTNEREINKET!

www.kaposatlas.hu

Vidékfejlesztési Támogatások

Kövessen videósorozatunkat!

Tudjon meg többet a Vidékfejlesztési
Program pályázatairól!

www.nak.hu/tamogatások

Pályázzon sikeresen!

AGRÁRMINISZTERIUM

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

SZÉCHENYI 2020
Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA
A VIDÉK TERESÉKÉRE BERUHÁZÓ EURÓPA

Az EMVA támogatások végrehajtására kijelölt hatóság
az Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága

Szívvel, lélekkel!

GÉPBÉRLET *MINŐSÉG*
KORSZERŰ megbízhatóság
SZAKÉRTELEM
precíziós gazdálkodás
AGRÁR **30év** *ELKÖTELEZETTSÉG*
EGYÜTT *szerviz* *csapatmunka*
PONTOS *készenlét*
talaj **RAKTÁROZÁS**
rugalmas **alkatrész**
elhivatottság
GÉPBÉRLET *ÉPÍTŐGÉP*
agrarium *finanszírozás* *innovációk*
kiszámítható föld **szolgáltatások**
karbantartás *közösség*
alkatrész *tapasztalat*
30év *LOGISZTIKA*
GÉPEK *közösség*
CSAPAT

AXIÁL Cégcsoport

Gépek | Alkatrészek | Szerviz | Pénzügyi szolgáltatások | Gépbérlet
www.axial.hu

